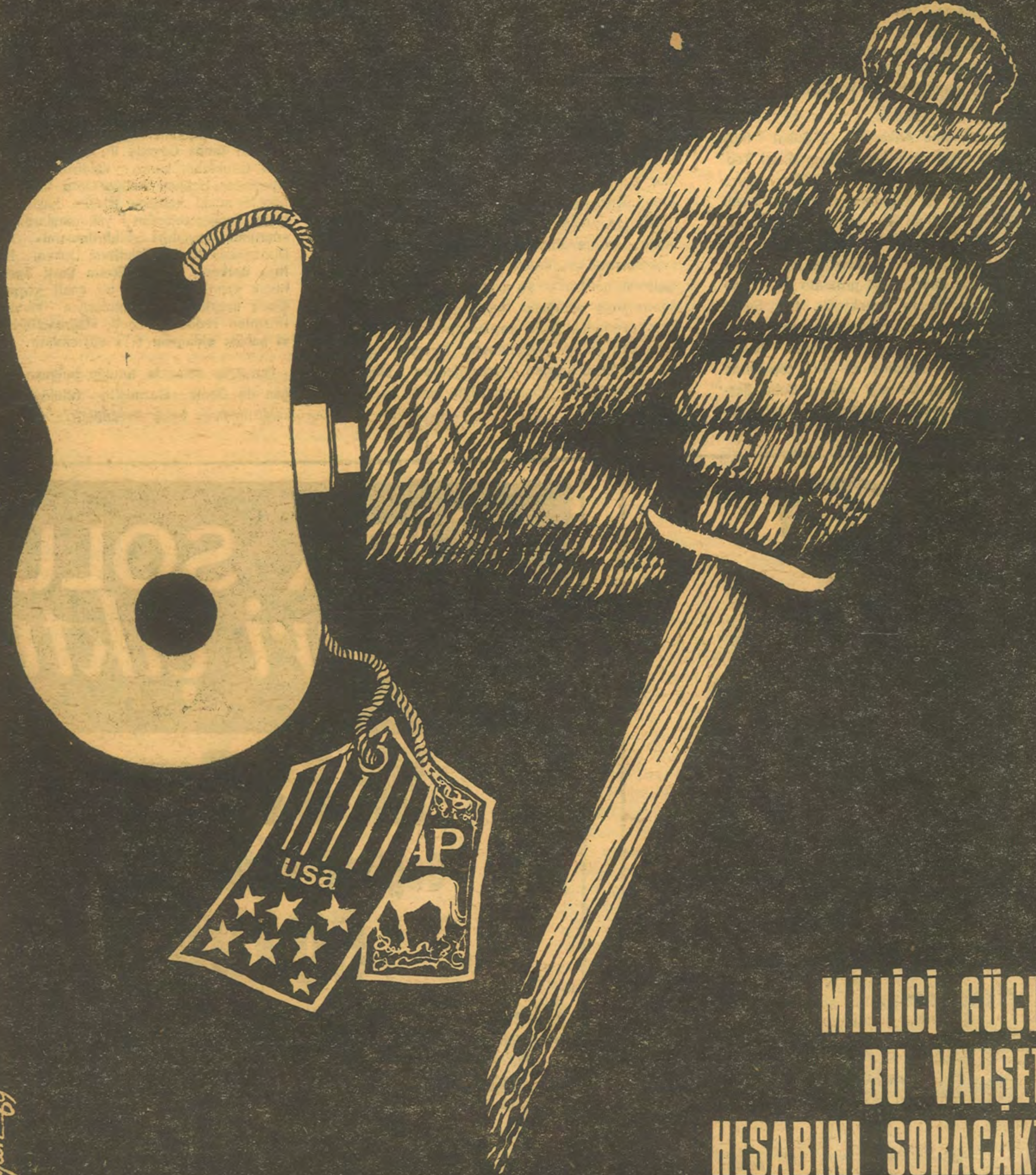
TÜRK SOLU

25 ŞUBAT 1969
FİATI 125 KURUŞ
YIL : 2 SAYI:
67



MİLLİCİ GÜÇLER BU VAHŞETİN HESABINI SORACAKTIR

PTT'nin Sabotajı

Öğretmenlerin 15 Şubat'ta Ankara'da yaptıkları Büyük Eğitim Yürüyüşünün hazırlanmasında, PTT'nin, tarafsız İdare ve Hukuk devleti yönetimi ile bağdaşmayan çok acayip bir tutumu ile daha karşılaşılmıştır. TÖS yetkilileri, postahanelere gidip başka illerdeki şubelere yürüyüşle ilgili telgraf çekmek istediklerinde memurlar tarafından bu telgraflar alınmamış ve gerekçe olarak, bu yürüyüş asayişe aykırıdır, devlet araçları buna vasıta olamaz, şeklinde son derece acayip ve sakat bir mantık ürünü, açıkça taraf tutucu cevaplarla karşılanmışlardır.

Öteyandan yine Ankara'da 16 Şubat 1969 tarihinde yapılmış olan Kamu Hizmetlileri Toplantısı'nın düzenlenmesinde de PTT'nin başka bir Özel İşlemi ile karşılaşılmıştır. D Cetveli işçilerinin, ne işçi ne de memur sayılmaması sonucu ortada kalan 400 bin küsur kişinin durumları dolayısiyle Türk Persen ve ilgili başka kuruluşlarca düzenlenen protesto ve direniş toplantıları devam etmektedir. 16 Şubat toplantısı da, D Cetveli dolayısiyie memurlukları iddia edilenlerin işçi olduklarını belirtmek amacıyla düzenlenmiştir. Bu toplantıda Demokratik Devrim Derneği Ankara Şube Başkanı Niyazi Ağırnaslı, Tabiî Senatör Suphi Karaman, Bağımsız milletvekili Reşat Özarda, Türk Persen Konfederasyonu Genel Başkanı Kâmil Başaran, TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, Genel Sekreteri İsmail Baran, Doç. Dr. Osman N. Koçtürk, Sağlık Kurumları Personeli Sendikası Genel Başkanı Nihat Özoktay, başka sendika yetkilileri, işçiler, gençlik kuruluşları temsilcileri söz almış ve mağdur işçilere hitap etmişlerdir.

Bu toplantı, ortak bir Düzenleme Komitesi tarafından Türkiye - İş Sendikası Genel Başkanı Cemâl Akın'ın başkanlığında düzenlenmiştir. Resmî makamlara bildirilen heyetin öbür iki üyesi de yine Türkiye - İş'in Genel Başkan Vekili Efraim Hayırlı ve Genel Sekreteri Yılmaz Şekerbay'dır. Bu toplantı için Düzenleme Komitesince gönderilen 200'ü aşkın mektup üzerlerine «iade» ibaresi konarak PTT İdaresince geri çevrilmiştir. Türkiye - İş yetkilileri, mektupların kendilerine gönderilmiş olduğu işçilerle görüşmüş ve hiçbirinin adresini değiştirmemiş olduğunu tesbit etmiştir. Mektupların üzerindeki iade yazılarının da hep ayni kalemden çıktığı anlaşılmıştır. Türkiye - İş, bu çok büyük ulaştırma yolsuzluğu ve skandalı için önümüzdeki günlerde ilgili adlî mercide dâva açacaktır.

Deniz Gezmiş ve Celâl Doğan serbest bırakıldı

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün öğrenciler tarafından işgali olaylarından sanık bulunan **Deniz Gezmiş** ile **Celâl Doğan** hakkındaki tutukluluk kararı kaldırılmıştır. Tutuklu öğrenciler Üçüncü Asliye Ceza Mahkemesinde, bileklerindeki kelepçe izlerini hâkime göstererek, jandarmalardan yakınmışlardır. Hâkim **«durumun savcılığa bildirilmesini»** istemiştir. Duruşmada **Kimya Fakültesi** Dekanı Prof. **Ali Rıza Berkem**, Rektör **Ekrem Şerif Egeli** de tanıklık yapmıştır. **Egeli**, bir saati geçen tanıklığında avukatların ithamlarıyla karşılaşmıştır. İthamları reddeden Egeli, **«Öğrencilerin mânevî babası olduğunu (!)»** söylemiştir.

Duruşma sonunda tutuklu bulunan Celâl Doğan ile Deniz Gezmiş'in tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verilmiştir.

başyazı ● # Millî Koalisyon Hükûmeti Şarttır

Günümüzün sloganı, «Demirel İstifa!.» sloganıdır. Bu slogan altında ulusça birleştiğimiz takdirde, bütün vurdum duymazlıklara rağmen, bütün kurnazlıklara rağmen, istifa kaçınılmaz hale gelecektir. Kanun düzenine, devlet düzenine karşı davranışlara son verilebilmesi için, bu davranışların hesabı sorulabilmesi için Demirel kabinesinin istifası şarttır. İstifayı bir Millî Koalisyon Hükûmeti izlemelidir.

ALTMIŞ yıl arayla bir kez daha Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul'un göbeğinde bir ikinci «mektepli katliamı», bir ikinci Otuzbir Mart düzenlendi. Aynı gözü dönmüş çember sakallı yobaz, tıpkı altmış yıl önce olduğu gibi, devrimci aydın kanı döktü, mliliyetçi kanına girdi.

Taksim katliamı uzun süreden beri devam eden emperyalizm yararına iç savaş kışkırtıcılığının son sahnesidir. Siyasî mitingler havası içinde kılınan onbinlik sabah namazları, ikiyüzbin kişiyi silâhlandırma tehditleri, vara vara bu son iç savaş sahnesine ulaşmıştır. Taksim katliamının düzenleyicisi Demirel iktidarıdır. En üst kademedeki resmî yetkililer ve toplum polisi, bıçaklar, bombalar, çivili sopalarla silâhlanmış saldırgan yobaz takımının Türk kanı dökmesine yardım etmişlerdir. Trabzon'dan İzmir'e kadar kullanılmakta olan saldırgan gerici guruplarını örgütlendirme ve destekleme, kanunlu devrimci yürüyüş kollarını bölme ve ufak guruplar hâlinde tecrit etme ve silâhlı saldırganları bunların üzerine salma taktiği bir kez daha uygulanmıştır.

Katliam düzenleyicilerinin yobaz-faşist koluna yukardan emir, başta «Bugün» gazetesi olmak üzere, AP'yi destekliyen şeriatçı basın aracılığıyla ulaştırılmıştır. «Kalkın ehl-i iman!.» çağrısıyla yobaz takımını kışkırtanlardan biri, petrol tröstlerinin kuklası Suudi Arabistan'da siyasî mülteci durumunda bulunan adalet kaçağı bir Atatürk düşmanı şeriatçıdır. Toplum polisine talimat veren İstanbul Valisi ve onun ardındaki İçişleri Bakanı ve onun da ardındaki AP iktidarıdır. Ve bunların hepsinin arkalarında 6. Filosunun mürettabatının İstanbul ve İzmir limanlarında «dinlenmesi» konusunda AP iktidarının «mükemmel işbirliğinden» ötürü hoşnutluğunu bildiren Amerikan Emperyalizmi durmaktadır. Öyle ki, Tarabya Otelinde çıplak dansözle karşı karşıya göbek atan sarhoş Amerikalı amiral ile, «nâmehremin burada işi ne?» diye Taksim'de saçından kadın sürükliyen, gazino basan gözü dönmüş şeriatçı, aynı safın, aynı cephenin fertleridirler: Emperyalizm-işbirlikçi sermaye-feodal ağa karşı cephesinin...

TAKSİM katliamı da bütün öteki gerici saldırılar gibi, düşünülmüş, tasarlanmış, soğukkanlılıkla plânlanmış ve düzenlenmiştir. Ve olayın Demirel iktidarının basiretsizliğinden ötürü meydana geldiğini sanmak gaflettir. Böyle bir sanıyla hükûmeti kara tehlikeye karşı uyarmaya kalkışmak da gülünçlüğe düşmektir.

Türk vatandaşlarının öldürülmesi ve yaralanması yüzünden Demirel kabinesinin üzüntü duyduğunu ifade eden beyanı samimî değildir. Mason teşkilâtının bilmem hangi locasına, bilmem hangi numarayla kayıtlı bulunan bir bay Demirel, siyasî kariyerine başlarken, AP Kongresinde mason olmadığını söylediği ve bunu ispat için sahte belge sunduğu zaman ne kadar samimî idiyse; askerliğini kırkından sonra bilinen şartlar içinde yapmak zorunluluğunda bırakılan bir bay Demirel, korgeneral Madanoğlu'na karşı Senato kürsüsünde Türk ordusunun hâmisi kesildiği zaman ne kadar samimî idiyse; Amerikan Morrison şirketinin Türkiye'deki menfaatlarının savunucusu, bu şirketin eski temsilcisi bay Demirel Mecliste şehitlerimiz adına söz ederken ne kadar samimî idiyse; siyasî maksatlarla şeriatçılık kışkırtıcılığı yapan bir bay Demirel, Atatürk'ün ve Atatürkçülüğün lâfını ağzına aldığında ne kadar samimî idiyse, Taksim katliamından ötürü üzgünlüğünü beyan ederken de o ölçüde samimîdir.

Evet, AP iktidarı «Kanlı Pazar» olayının kışkırtıcısı ve düzenleyicisidir. Demirel kabinesi kasıtlı olarak memlekette emperyalizm yararına bir iç savaş havası estirmekle kanun düzenini, devlet düzenini bilinçli olarak baltalamıştır. Ap İktidarı «Temel Hak Kanunu» gibi faşist bir kanunu çıkarma çabasıyla Anayasada yazılı temel demokratik hak ve özgürlükleri hazmedemediğini, demokrasinin temel taşı olan bu hak ve özgürlüklere karşı olduğunu kanıtlamıştır. AP İktidarı kendi parti militanlarına siyasî nitelikte sabah namazları düzenletmiş, şeriatçılık önünde yeşil ışık yakmış ve böylelikle Anayasada yazılı lâiklik ilkesini bilinçli olarak baltalamıştır.

DEMİREL iktidarı dünya çapında ün kazanmış bir Amerikan casusuna elçilik agremanı vermekle, Amerikan Emperyalizminin Akdenizdeki çıkarlarının bekçisi 6. Filonun, her seferinde Türk kanının akmasına sebep olan ziyaretlerini periodik hâle getirmesine izin vermekle ve daha nice sebeplerle Türk millî şerefine halel getiren davranışlarda da bulunmuştur.

Bütün bunlar kanunları ve millî vicdanı yaralıyan tutumlardır ve normal parlamenter demokrasinin hüküm sürdüğü bir ülkede bundan çok daha azı için hükûmetler düşer ve sorumlulardan hesap sorulur. Oysa, Demirel ve takımı tam bir pişkinlik ve umursamazlıkla iktidar koltuklarına sarılmaktadırlar. Burjuva anlamıyla dahi parlamenter demokrasi ilkelerine azıcık bağlılığımız varsa, Türk millî şerefine halel getiren davranışları hazmetmiyecek kadar azıcık yurtseverliğimiz varsa, uygar ülkelerin parlamenter kurallarını Türkiyede de işler hale getirmek zorundayız Katliam tertipçiliğine karşı, emperyalizmden yana iç savaş kışkırtıcılığına karşı, kanun baltalayıcılığına karşı, millî şerefimize halel getiren davranışlara karşı olduğumuzu en açık seçik biçimde ifade etmek zorundayız. Bu yolda Anayasada yazılı haklarımızı ve özgürlüklerimizi son katresine kadar kullanmak zorundayız. Emperyalizmden yana iç savaş kışkırtıcılarına karşı ulusal tepki öylesine birşey olmalıdır ki, Demireller, Sükanlar vb. selâmeti istifade bulmalıdırlar. Siyasî inançları ne olursa olsun, bir iç savaş ortamının en yüksek resmî görevlerdeki kimseler tarafından yaratılması olgusu karşısında dehşet duyan herkesin görevi Demirel kabinesinin istifasını zorunlu kılacak şartları hazırlamak için payına düşeni yapmak olmalıdır. Bu görev, particilik düşüncelerinin üstünde, ulusal bir görevdir. Yeni 31 Mart olayları düzenleyenleri hoşgörüyle karşılamayan, az çok aklı başında kimseler Adalet Partisi saflarında da eksik değildir.

ONUN için, günümüzün sloganı «Demirel İstifa!» sloganıdır. Bu slogan altında ulusça birleştiğimiz takdirde, bütün vurdum duymazlıklara rağmen, bütün kurnazlıklara ve pişkinliklere rağmen, istifa kaçınılmaz hale gelecektir. Kanun düzenine, devlet düzenine karşı davranışlara son verilebilmesi için bu davranışların hesabı sorulabilmesi için Demirel kabinesinin istifası şarttır. İstifayı bir MİLLÎ KOALİSYON HÜKÛMETİ izlemelidir. Belli şartlarda yapılan seçimlerle teşekkül etmiş bulunan bu parlamentoda bile, başta Anayasa, kanunları egemen kılacak en geniş siyasî çevrelerin desteğini sağlıyabilecek bir millî koalisyon hükûmeti kurmak mümkündür. Vatandaşların büyük çoğunluğunun güvenine sahip, temel müesseselerimizin millî niteliğini savunmakla ün salmış guruplar ve şahsiyetler eksik değildir bu parlamentoda bile. AP'lilerin mecliste milletvekili çoğunluğuna sahip oluşu, bir millî koalisyon hükûmetinin kurulmasına engel teşkil edemez. Parlamentarizm tarihinde azınlık hükûmetlerinin kurulması mümkün olduğu gibi, AP saflarında da son olayları Demirel ve takımından bambaşka bir açıdan, ulusal birlik açısından ele alan kimselerin bulunduğu muhakkaktır. Ancak günün sorumluluklarını gerektiği gibi kavrıyan bir millî koalisyon hükûmeti emperyalizmden yana iç savaş kundakçılığına son verebilir ve son olaylarda Demirel kabinesinin sorumluluk payının muhasebesini doğru olarak yapabilir.

Demirel kabinesinin istifasını ve sorumluluklarını yüklenmesini önliyecek sonuçlara varan her beyan ve davranış, solcu terminolojiyle maskelenmiş olsa dahi, statükoculuktur, yobaz silâhlandırıcılarını destekleme anlamını taşır.

Üstelik, kanımızca istifa, Demirel ve takımı için de en selâmetli yol olarak gözükmektedir.

TÜRK SOLU

olaylar ●

Taksim alanı bir kapana benzemişti. Toplum polisi bu kapanın en önemli unsuruydu. Operanın önündeki polis gücü her yerdekinden fazlaydı ve onların görevi yeteri kadar millîci güç Taksime girince kapanın ağzını kapatmak böylece katliamı kolaylaştırmaktı. Ve öyle oldu.

Millîci Güçler bu vahşetin hesabını soracaktır

Büyük miting saati yaklaştıkça Beyazıt meydanı doluyordu. Şimdiye dek yapılan en büyük anti-emperyalist mitingti bu. Işçiler gelmişti, gençler gelmişti, 20 bin kişiye yaklaşıyordu kalabalık. Aynı saatlerde Cağaıoğlu meydanı da hareketli saatler geçiriyordu. AP gençlik kolu binası vızır vızır işliyor MTTB'ye telâşlı telâşlı gidip geliyordu bir takım çember sakallı adamlar. Polis de vardı bu arada. Toplum polisi doldurmuştu Cağaloğlu'nu. Ve bir süre sonra hareket Dolmabahçe'ye kaydı. Anlaşılan merkezdeki hazırlıklar tamamlanmıştı. Dolmabahçede kendilerinin Müslüman olduğunu iddia edenler Amerikan 6. Filosuna karşı namaz kıldılar. Bu sıra Beyazıt meydanında heyecanlı konuşmalar ve Devrim İçin Hareket Tiyatrosunun başarılı temsilinden sonra tansiyon yükselmiş ve 20 bini aşkın insan «Emperyalizme karşı işçi ve gençlik yürüyüşü'ne başlamıştı. «Bağımsız Türkiye» sloganı her zamankinden çok dolduruyordu caddeleri, sokakları, göğü. Ve kalabalık adım adım yürüyordu emperyalizmin üzerine. Bu miting kanunî mitingti. Valiye haber vermişlerdi. Emniyete haber vermişlerdi. Sözün kısası 10.2.1963 tarihinde kabul edilmiş olan, 171 sayılı «Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkında Kanun» un bütün gereklerini tastamam yerine getirmişlerdi.

Bir başka yürüyüş daha başlamıştı aynı anlarda. Bu da Dolmabahçe Cami'inden Taksim'e doğruydu. 171 Sayılı kanunun 7. maddesine aykırıydı .Yürüyenlerin yanında, taş, sopa, bıçak, silâh, molotof kokteyli vardı. 171 Sayılı Kanunun 13. maddesinin b bendine aykırıydı. Binlerce polis vardı ve ses çıkarmıyorlardı. Tekbirlerle yüründü. Taksim meydanına gelindi. Ve Taksim gezisinin arkasında mevzi alındı. Herbirinin yakasında bir rozet ve elinde veya cebinde yaralayıcı bir silâh vardı.



Büyük miting

Emperyalizme karşı yürüyüşe geçenler ise hazırlıksızdılar. Kanunî yürüyüş yapıyorlardı. 20 bini aşkındılar. Haberler geliyordu Taksimden, katliam var diye. Aldırmıyordular. Ve hazırlıksız, ve tedbirsiz, ve gaflet içinde gelindi Taksime.

Yöneticiler bağırıyordular, araları açın kafile kafile girelim Taksim'e diye. Aralar açıldı 20 bin kişi guruplara bölündü, bağlantılar kesildi. Ve oluşturulan 200 kişilik militan, önce yapa yalnız girdi Taksime. Ardından 500 kişi, ardından 200 kişi.

Taksim gezisinde 10.000'e yakın mürit toplanmıştı. Namazını kılan, bıçağını kapmış ve cihada gelmişti. «Kahrolsun Komünistler» diye bağırıyorlardı. Kimdi bu komünist dedikleri? 20.000'in üstündeki kalabalık ve onları destekleyen milyonlarca insan: Millîci Güçler.

Taksim alanı bir kapana benzemişti. Toplum Polisi bu kapanın en önemli unsuruydu. Operanın önündeki polis gücü her yerdekinden fazlaydı. Ve onların görevi yeteri kadar millîci güç Taksim'e girince kapanın ağzını kapatmak böylece katliamı kolaylaştırmaktı. Ve öyle oldu. Daha önce verilen direktiflerle guruplara bölünmüş mitingçilerin bir kısmı alana girince, polis hücuma geçti. Taksim alanının girişini kapadı. O sırada şeriatçılar hücuma geçmişlerdi bile. Taksim Alanı bir anda harp meydanına döndü. İlk giren militanlar sıkı bir döğüş verdiler. Ancak gelenler taşla sopayla değil bıçakla silâhla bombayla geliyorlardı. Sıraselviler yolu Kazancılar yokuşu geri çekilen devrimcilerle dolmuştu. Sıraselvilere çekilen militan gurubu ara sokaklarda verdiği mücadelelerde epey emperyalist uşağına gereken dersi verdi amma Taksimde yaralananın hesabı yoktu. Ve iki kişi de gözü dönmüş, cinayete azmettirilmiş bir sürü köpeğin bıçak ve sopa darbeleri altında can vermişti.

Ancak millîci güçler, bu vahşetin hesabını er-geç soracaktı.



İşte bir yaralı
— Ya bıçakla, ya silâhla yaralı —

Anayasayı çiğneme kanunu!

Ne zamandır emperyalizmin işbirlikçisi AP. iktidarı meşruiyetini yitirdiğini görüyor, suçluluğunu halktan gizlemek için bunun hukukî tedbirlerini de hazırlıyordu. Son zamanlarda gençliğin, işçinin ve fakir köylünün meşrû direnişleri artınca iktidar zamanın geldiğine karar verdi, düzen tahrib ediliyor yaygarası ile «Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısı» nı parlamentoya getirdi.

Önceleri birkaç defa ortaya atılmışken sonradan uyutulan bu tasarının maddeleri ayrıntılı biçimde açıklanınca Demirel takımının demokrasi sahteciliği iyice ortaya çıktı. Bu kanun tasarısının en ilkel hukuk kurallarını çiğnediğinde, farklı siyasî fikirde olanlar bile birleşmektedirler.

Tasarıda «muhtelif sınıf ve zümreleri birbiri aleyhine teşvik edenler», «muhtelif sınıf ve zümrelerden birini tezyifkâr sıfatlarla alenen ve topyekûn kötüleyenler» ağır cezalara çarptırılmaktadır.

Egemen sınıflara karşı söz ve eylemle karşı durduğu için mahkûm edilen yurtseverlerin «fiillerini yahut şahıslarını» övenler, «Türk veya yabancı, yaşayan veya ölü» devrimci kişilerin «hareket ve şahıslarını övenler» için ağır cezalar istenmektedir.

Tasarı ayrıca ekonomik mücadele veren şehir emekçisinin ve fakir köylünün meşru direnme hakkını kırmak, soygun ve sömürü düzeninde çıkar sağlıyanları korumak için de büyük çaba gösteriyor.

Kısaca, yurdu soyup soğana çeviren, donanmasını Boğaza demirliyen Amerikan emperyalizminin kanadına sığınmış bir avuç işbirlikçiye karşı duran millîci güçler, sosyalist olsun, ilerici ya da sağcı olsun kesin olarak susturulmak isteniyor. İşçiyi fabrikada, fakir köylüyü tarlada ortaçağ kölesi halinde tutmak istiyor. Hazine arazisini gaspetmiş toprak ağasını yani hırsızı korumak için toprağa susamış fakir köylüye zindanı gösteriyor.

Hukuk tekniği açısından bu kanun tasarısı, suçların tarifinde müphem ifadelerle hürriyetlerin sınırlarını keyfiliğe yol açacak şekilde kısıtlıyor. Hattâ en masum toplumsal eleştiri ve reform istekleri dahi ortadan kaldırılarak faşist bir yönetim kurulmak isteniyor.

Millîci güçlerle karşı devrimci güçler arasındaki kuvvet dengesi şu anda ne olursa olsun, getireceği faşist tedbirlerle Anayasayı çiğniyen ve meşruiyetini kaybeden bir iktidarın bunun hesabını ağır ödeyeceğinde kimsenin şüphesi yoktur.

Öte yandan Askerî Ceza Kanunu değişiklikleri de Askerî Şûraya gelmiştir. Bu değişikliklerde AP iktidarının en önem verdiği nokta, ekonomik ve politik eylem gösteren sivillerin askerî şahısları veya askerî işyerleri ile ilişkileri bahane edilerek askerî mahkemelerde yargılanmak istenmesidir.

Bu politik emelleri için iktidarın ordu yargı organlarını alet etme amacını güden bir çabadır. Geçmişte denenmiştir ve olumsuz sonuçları yüzünden vazgeçilmiştir. İktidar için de tehlikeli bir silâhtır.

Dövizler arasında dikkati çekenleri şunlardı
«Onlar işbirlikçi, biz güç birlikçi!», «Ulusal eğitim, bağımsız Türkiye'de»
«Ulusal eğitim, ağaların temizlendiği Türkiye'de»
«Ordu özler, biz özleriz!»
«Barış gönüllüsünü baş üstünde tutar, öğretmeni dokuz köyden kovar.»
«Gâvur ve ağa cehennemin dibine,
öğretmenler halk cephesindeki yerine!»

• olaylar

Büyük Eğitim yürüyüşü

«Trakya'dan, Egeden, Doğudan, Karadenizden, Hakkâriden, Urfadan, Birecikten, Hekimhandan, Malatyadan Bünyandan gelen öğretmenler« Kebanda, Karsta, Boğazlıyanda hâlâ maaş alamayanlar! Şimdi sürgünde, şimdi Bakanalık emrinde olanlar! Avni Bayraklar, Ömer Serinler, Kaya Turanlar, Recep Cüreler, Kamber Kutlular, Refik Cevahirler, Ahmet Öztaşlar, Nafiz Şentürkler!.. Validen tokat yiyenler, tuzağa düşürülenler, iftiraya uğrayanlar, evine dinamit konulanlar! Toparlanıp geldiniz yurdun dört bir yanından. Bu çok zengin kaynakları olan yedi iklim dört bucak ülkede halkımızla birlikte çok daha güzel bir yaşama erebiliriz. Bunun için biz öğretmenlere görev düşüyor. Eğitimi kokmaz bulaşmaz bilgiler ve gereksiz hünerler için değil, halk için, devrim için, bağımsızlık için uygulayacağız. Atatürk'ün gösterdiği yönde ileri, TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK VE DEVRİMCİ TÜRKİYE İÇİN uygulayacağız!..»

Ankara'da Tandoğan alanını dolduran yirmibini aşkın öğretmene ve devrimciye böyle haykırıyordu Fakir Baykurt. Ve alandaki büyük kalabalık, Fakir'in her sözünü bir ağızdan söylenen «heeey!» haykırışıyla onaylıyordu.

Böyle başladı Büyük Eğitim Yürüyüşü. Yurdun dört bucağından gelen onbinlerce öğretmenin, Ankara'daki tüm gençlik örgütlerinin ve tüm devrimci kuruluşların desteklediği, büyük dövizlerle, binlerce pankartla katıldığı büyük yürüyüş, bütün baltalamalara rağmen, engelleyicileri çatlatacak bir ihtişamla başladı.

Denebilir ki, Ankara son yıllarda bu kadar büyük çapta bir yürüyüşle karşılaşmamıştı. Yürüyüş kolunun gerideki ucu İstasyon önündeyken, öndeki ucu iki-üç kilometre ötedeki Cebecideydi. Yürüyüşçüler, ana slogan olan «Bağımsız Türkiye» yi onbinlerin ağzından durmadan tekrarlıyor, ellerindeki binlerce döviz ve pankartla, Türk öğretiminin bu toprakların sorunlarına nasıl devrimci bir açıdan yaklaştığını ortaya koyuyordu. Dövizler arasında dikkati çekenleri şunlardı: «Onlar işbirlikçi, biz güçbirlikçi!» «Ulusal eğitim, bağımsız Türkiye'de», «Ulusal eğitim, ağalığın temizlendiği Türkiye'de», «Ordu özler, biz özleriz!», «Barış gönüllüsünü baş üstünde tutar, öğretmeni dokuz köyden kovar.» «Gâvur ve ağa cehennemin dibine, öğretmenler halk cephesindeki yerine!»...

Yürüyüşü yol boyunca halk candan destekledi. Hatta çoğunluğu seyredip alkışlamakla kalmadı, bu disiplinli gösteriye fiilen katılmaktan çekinmedi. Samanpazarı gibi, Ankara köylülerinin alış-veriş için geldiği bir bölgede, yürüyüşçüleri dikkatle izleyen köylüler bağırıp alkışlayarak öğretmenleri selâmladı. Vakti olan, o sırada boşta bulunan bir kısım köylü de yürüyüşe katıldı. Çalışmakta olan inşaat işçileri işi gücü bırakıp dikkati çekici davranışlarla yürüyüşçüleri içtenlikle desteklediklerini gösterdiler.

Ve yürüyüş, bir meseleye ağırlığını koyan ve bunun güvenciyle ciddiyetini elden kaçırmayan insanların, başlangıçtaki disipliniyle Kurtuluş alanında sona erdi. Gençlik, yürüyüşün başarısını kutlayan ve «Öğretmen Gençlik el ele..» sloganını somutlaştıran bir heyecanla dağılmaya başladı. Tabii ki, her mitingden sonra olduğu gibi, dağılan kalabalığın çoğunluğu kentin göbeğine doğru ileriyordu. Ama toplum polisi bu olağan dağılışı gene her zamana olduğu gibi kötü niyetle yorumladı. Kurtuluş Alanı ile Kızılay arasında Kolej önünde anlamsız bir barikat kurdu. Gençlik ve kaldırımlardan kıyı kıyı yürüyerek onları izleyen öğretmenler Kolej önündeki toplum polisi barikatına yaklaştığı zaman iş çığırdan çıktı: Toplum polisi birdenbire coplarını çekmiş ve önüne gelen herkese, kadın-kız ayırdetmeksizin herkese kıyasıya vurmaya başlamıştı. Kadınlar ve çocuklar cop darbeleri altında yerlere düşüyor, toplum polisleri ağza alınmayacak küfürler arasına «komünistler! namussuz hainler! ölüme susamışlar!» kelimelerini sıkıştırarak, sadece toplum polisine özgü bir ruh hâleti içinde halka saldırıyordu. Ama bu manzaraya şahit olan bir binbaşıyı ana cadde ile Sağlık sokak köşesinde ancak beş altı kişi zaptedebiliyordu.

«Polis, vatandaşa durup dururken böyle vuramaz! Bırakın beni!» diye bağırıyordu binbaşı. «İnzibata telefon edeceğim, bırakın!» diyor, sivil polisler bu yurtseveri yatıştırmaya çalışıyordu. Öğretmenler ise, gözleri önünde cereyan eden bu başka türlü «kıyım» karşısında sesli protestoda bulunuyordu.

Ve ertesi günü Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem şöyle beyanat verecekti:

«Öğretmenler, bozguncu gençlerin emellerine âlet olmuştur.»

Kimlerin kimlere âlet olduğunu, öğretmenler de, gençlik de çok iyi bilir. Kimlerin iktidarın kaba kuvveti rolünü oynadıklarını, kimlerin kandırılmış mürtecî sürülerini plânlı olarak desteklediğini ve kimlerin hesap sorulduğu zaman ellerini ovuşturarak «reis beyefendi hazretleri..» diye üçbuçuk attığını bu halk çok iyi bilir. Ve halkımız, Millî Kurtuluş Savaşı Ruhunun şahlanışı sırasında, gayrımillî, satılmış unsurları ayırdetmesini çok iyi bilir. Üç-beş satılmışın ve onların zorbalarının dışında, işçisiyle köylüsüyle, memuru, aydını, öğretmeni, zanaatkârı, ezilen insanlarıyla ulusun yüzde doksan dokuzu, emellerine birbirini âlet etmek için değil, ulusal çıkarlar için tam bir ittifak hâlinde bulunduğunu bir zorunluluk olarak bilir.

Köylü işgale devam ediyor

Hazine arazisine el koyan toprak ağalarına karşı fakir köylülerin direnişi devam etmektedir. Ege'nin Atalan ve Göllüce köylerindeki işgallerden sonra şimdi de Tokatta Uzunburun köyündeki 2 bin dönümlük arazi, kadınlı erkekli 150 fakir köylü tarafından işgal edilmiştir.

Tarım Bakanlığı bütçesinde muhalefet sözcülerine cevap vermeye çalışan Dağdaş hâlâ «mülkiyet hakkının korunmasının, devletin namusu olduğuna inanmaktayız» diyerek fakir köylülere mülkiyet hakkını tanımıyan sömürü düzenini savunmaktadır.

ayıkla pirincin taşını • rıfat ılgaz

Ne göz be!..

Neden kadınlara saldırmışlar o gün? Onun da açıklamasını yapıyorlar gazetelerinde:

«Nasıl kandırıldıkları bilinen kızların çantalarında da molotof kokteylleri olduğu halde Taksim'e doğru yürüyüşe geçmişlerdir.»

Bir bakışta çantalardaki molotof kokteyllerini hemen gören keramet sahibi yobazlar dururlar mı? Yallah üzerlerine!... Herşey de polisten beklenmez ki!...

Çocuk dediğin

Yobazlar, (kendi deyişleriyle) Kızıl Pazar günü çocuklara neden saldırmışlar? Açıklıyorlar gazetelerinde:

«...... ve daha henüz çocukluk çağından çıkmamışlar, bir aşırı sol saldırısının dalgası içinde ellerinde sigaraları... güle oynaya şakalaşarak yürüyüp gitmektedirler.»

Sonra bir resim... Resimde gerçekten çocuklar güle oynaya, yürüyüp gitmekteler..

Siz misiniz yürüyüp giden!.. Siz, nasıl güle oynaya gidersiniz!... Hani kırmızı kol bağlarınız!... Uygun adım değil de güle oynaya yürüyüş haaa!... Yaşa Başbuğ diye bağırmak da mı yok!... Vay aşırı solcular!...

Vurun kafalarına çivili sopayı!... Saplayın şişi, sustalıyı!... Sizi gidi dinsizler, imansızlar besmelesizler siziii!...

Tilki mi, aslan mı?

Tilki Selim'in Siirt'te kıstırılan çetesi gene kurtulmuş komandoların elinden!

Ulu Başbuğ bir emir verse de aslanalarını, kurtlarını bu tilkinin üzerine salsa!...

Biz de anlasak tilkinin karşısında aslanın da kurdun da durumunu!...

Çifte anahtar

Çağlayangil'in açıklamasından anlaşıldığına göre bizde kısa menzilli füzeler varmış ama bunları tek başımıza kullanamazmışız!... Yani sizin anlıyacağınız çift başımıza kullanacakmışız!...

Buna da Çifte Anahtar Sistemi derlermiş!

Amerika'yla dost olalı neyimizi tek başımıza kullanıyoruz ki!

Bütün kapılarımızın ikinci anahtarı Sam Amcanın anahtarlığında... Bağımsızlığımızın anahtarı bile!...

Kanlı Pazar ve Sonrası...

Taksim saldırısının üzerinden henüz 3 saat geçmişti ki, Türkiye radyoları, Hükûmetin bildirisini okuyorlardı: Hükûmet olayları, üzücü bulmuş, vatandaşların tahriklere kapılmamasını istemşitir.

Polis, görevini yapmış, fakat iki kişinin ölümüne engel olamamıştı. Ne üzücü durumdu bu gerçekten!

İstanbul Valisi de aynı üzüntü içindeydi. Ama diğer yandan içi de rahattı doğrudu. Gereken tedbirleri almış, olayları gücünün yettiğince önlemeye çalışmıştı. Örneğin elindeki fotoğraflar ne yaman tedbirler aldığının kanıtıydı. Gazeteciler bu fotoğrafların olaylardan çok önce çekildiğini ispatlamışlardı, ama oesun. Çe kilmişti ya. Hem Vefa Poyraz bu türlü tertipleri iyi bilirdi. Bir keresinde, Bursa Valısiyken, 4 Temmuz 1965 günü böyle bir tertip almıştı. Almıştı da gene hastaneler yaralılarla dolup taşmıştı. O gün TİP'in Bursa İl Kongresi yapılıyordu bir sinema salonunda. Ve 300 ü aşkın saldırgan, kongreyi basmış, Poyraz'ın aldığı bütün tedbirlere (!) rağmen pek çok kişi hastanelik olmuştu. Hâsılı erbabıydı bu işin Vali Vefa Poyraz.

Olayın bir tertip olduğu apaçık ortadaydı. Tertipçilerin ise bir ucu CIA, bir ucu Sükan'a, bir ucu da şeriatçılara dayanıyordu. Olay emniyet kuvvetleri yetkililerinin önünde hazırlanmış ve Toplum Polisinin katılmasıyla sahneye konmuştu. Çünkü:

1. Yasa dışı toplanan onbinlerce kişinin saatler süren nümayişlerinin önlenememesinin başka açıklaması yoktu.

2. Bıçaklı saldırganlar adam öldürürken Toplum Polislerinin soğukkanlılıkla olayı seyretmesinin başka açıklaması yoktu.

3. İki kişi öldürülüp, yüzlerce kişi yaralandıktan sonra saldırganlarla polislerin zafer kazanmış muharipler gibi birbirlerine sarılmalarının başka açıklaması yoktu.

4. Polislerin gözü önünde sopa ve silâh dağıtan kırmızı Anadol'un yakalanmayışının başka açıklaması yoktu.

5. Olaylardan sonra, gösteri yürüyüşü güzergâhı olmayan yerlerde ve güneş battıktan sonra 171 Sayılı Yasaya aykırı olarak gösteri yapan şeriatçılara engel olunmamasının başka açıklaması yoktu.

6. Toplum Polisi'nin en büyük gücünün saldırganların önünde değil de mitingçilerin alana gireceği bölgede olmasının başka açıklaması yoktu.

7. En ufak gösterilerde yüzlerce genci tekme tokat karakollara götüren polisin iki cinayetin işlendiği günün akşamı tek kişiyi yakalamamış olmasının başka açıklaması yoktu.

Bu deliller daha da uzatılabilir ancak, çok faydası da yoktur.

DEVRİMCİ SAFLAR

Pazar günkü olaylar, devrimci saflarda yeni gelişmelere yol açmıştır. Olay bir yandan devrimci safların sıklaştırılması gereğini, devrimci güçbirliğinin gereğini ortaya koyarken, diğer yandan hatalı davranışlara da yol açmıştır. Örneğin Millî Güvenlik Kuruluna çekilen 76 örgütün ismi bulunan bir telgrafta:



Turgut Aytaç'ın eşi — Bağımsız Türkiye uğruna —

SÜKAN — Dr. Gedik'in halefi —

«Amerikan 6. Filosunun, Türkiye'nin çıkarlarını değil, Amerikan şirketlerinin çıkarlarını koruduğuna inanan bizler, yasal haklarımızı kullanarak bugünlerde yeni miting yapmıyoruz. Çünkü bizim yapacağımız yasal mitinglere iktidar, Adapazarı, Düzce gibi yerlerden din duygularını istismar ettiği, vatandaşlarımızı bize karşı kışkırtıp getirmekte ve sonuç kardeş kavgasına dönüşmektedir.

Kardeş kavgası istemiyoruz ve inanıyoruz ki gerçek müslüman yurttaşlarımız da Altıncı Filoya karşı insanlardır.» denerek iktidarın yasa dışı sindirme politikasının başarısı ilân edilmiştir.

Telgrafın altına F.K.F. nin imzası, Genel Başkanının bilgisi dışında konmuş. DÖB'lüler ise böyle bir telgraftan haberleri olmadığını söylemiştir. Daha kaç örgütün böyle hatalı bir telgrafa iştirak edecekleri bilinemez. Bütün hatalı hareketlerin önüne geçilmesi için devrimci cephede gerekli tedbirlerin alınması lâzımdır.

Sorumsuz davranışlar başarısızlıkların başlangıcıdır.

Basın ne dedi?

Son Havadis ,Bugün, Sabah v.b. üç beş tane siyasî irtica tarafından zoraki beslenen ve gerçeği yansıtmak için en küçük bir sorumluluk duymayan paçavralar biryana, siyasî tutumları bakımından birhayli farklı olan günlük gazeteler 16 Şubat Pazar günü cereyan eden Taksim Olaylarını oldukça objektif bir açıdan yansıtmışlardır.

CUMHURİYET

Taksim meydanının Cihad için örgütlenmiş yobazlar tarafından erken saatlerde işgal edildiğini, bunların gayet disiplinli bir şekilde hareket ettiklerini, olayların bin kadar Toplum Polisi ve 66. Tümene bağlı tam teçhizatlı askerlerin gözü önünde cereyan ettiğini, saldırganların Polis ve Tural lehinde gösterilerde bulunduğunu, yürüyüşün Hürriyet Meydanı'ndan Taksim'e kadar geçen faslını, pankart ve dövizlerdeki anti-emperyalist sloganları, tertibat alanlara sanki gelenlere saldıracak olan engellenmiyerek, serbest bırakılsın» dendiğini ve polis şeflerinin otomobillerinde polis olmadıkları anlaşılan kimselerin bulunduğunu ve olaylar cereyan ederken 6. Filo Komutanlığına bağlı bir helikopterin meydan üzerinde dolaştığını, olaylardan hükûmetin sorumlu olduğunu, nezarete alınanların hepsinin serbest bırakıldığını ayrıntılı bir şekilde yansıtmıştır.



Bu katliam Müslüman Türkiye uğruna

Başyazıda Nadir Nadi, olayların beklenmedik bir şey olmadığına değinerek, gerici basının halkı suç işlemeğe azmettirircesine cihad çağrıları yayınladığını, bunların kanunsuz yayınlar olduğunu, polisin gerekli tedbirleri almadığını, Cumhuriyet'i yeni bir 31 Mart'ın tehdit ettiğini İstanbul Valisi'nin son dakikada silâhlı kuvvetlere başvurduğunu, yetişen ordu birliklerinin süngü takarak saldırganaları dağıttığını, Demirel iktidarının geldiği gündenberi gerici akımlara karşı suç sınırlarını zorlayan bir yakınlık, bir hoşgörü politikası izlediğini, devrim ilkelerini savunanları türlü yollardan engellediğini, Kanlı Pazar'ın bu sakat tutumun son aşaması olduğunu yazmıştır.

İlhan Selçuk, olayı «plânlı ve Düzenli Bir Katliam Hareketi» başlığı altında vermekte, cihad'ın hazırlanışına değinerek, «Amerikanın girdiği her yerde görüldüğü gibi - Amerikadan yana.... Amerikaya karşı diye milletimizin ikiye bölündüğünü» belirterek yazısını şöyle bitirmektedir:

Cahil ve mutaassıp kitleleri «din elden gidiyor» diye üniversite gençliği üstüne kışkırtanların hesabı neyin üstünedir? Amerikan Altıncı Filosunu Anayasa hakları çerçevesinde protesto etmek isteyen gençlerin karşısında kan dökücü mürteci güruhu dikiliyor. Ve bu olay «Mukaddes İttifak» ın ne olduğunu gösteriyor. Amerika'yı protesto ediyor diye vataandaşlarını tavuk gi-



İŞTE POLİS SALDIRGAN İŞ BİRLİĞİ...
Polis tutuyor, saldırgan elindeki bıçağı saplamağa hazırlanıyor. Okla gösterilen polisler ise seyircidir.

bi boğazlayan ve sonra kanlara bulanmış elleriyle camilere koşan mürteci, sözde Müslüman ama gerçekte Türklük düşmanı kişi, çok daha büyük bir plânın içinde yetişmiştir. Kubilây'ın da kaatili idi o... Dürrizade idi o... Tarihî gidiş içinde şimdi de sırtını dayayacağı dış merkezleri bulmuş, Altıncı Filo'ya toz kondurmamak için Türk kanı akıtmayı göze almıştır.

İşte Atatürk'ün cumhuriyetini yıllar ve yıllar süren bilinçli bir politikayla bu hale düşürdüler. Bu hale düşen bir ülkenin önünde ikinci bir kurtuluş savaşının bulunduğunu artık inkâr edilemez bir çerçektir.

AKŞAM

Halkı A.P.'nin organı gazetelerin tahrik ettiğine, «Kızılları boğmanın vakti geldi» diye manşet attıklarına değinmekte ve olayların ayrıntılarını Cumhuriyet'te anlatılanları doğrular biçimde vermektedir.

Çetin Altan, olayları 6. Filo ve Kommerle ilişkileri açısından ele almakta ve bunların sadece İstanbulda değil, diğer illerimizde de tekrarlandığına değindikten sonra, «Acaba aynı bıçak Demirel'in yahut Sükan'ın üstüne kalkmış olsa polis öyle mi dururdu?» diye sorarak, «Amerika Dışişleri Bakanlığı sözcüsünün - Mükemmel bir işbirliği halinde - olduğunu belirttiği yerli yöneticiler bu iki çatal üzerinde perende atmaktadır.» diyor ve yazısını şöyle bitiriyor:

Bu bir sağ sol çatışması değildir.
Birçok Amerikan sömürgesinde bu olaylar kasden çıkartılmaktadır ve sonra da «Sağ ve sola karşı olan» Amerikancı diktalar kurulmaktadır.

Türkiye'nin bu oyuna düşmiyeceğini umuyoruz. Türkiye'deki çatışma Anayasa'dan ve bağımsızlıktan yana olan güçlerle iktidarın da kendileriyle suç ortaklığı ettiği bazı satılmış çevreler arasındadır. Cami toplantılarını, taşlı sopalı hücumları bu çevreler örgütlemekte ve bu çevreler finanse etmektedir. Küçük bin inceleme asıl ipin ucunun kimlerin elinde olduğunu ortaya koyacaktır. Tıpkı Konya ayaklanmasında, Ödemiş saldırısında ortaya koyduğu gibi..

İlhami Soysal: Taksim olaylarına ait resimlerin anlamına değinerek şu sonuca varıyor:

«Bu resim dünkü gazetelerde yayınlandı. Biri eli sopalı biri kamalı, biri coplu ve toplum polisi üniformalı, biri eli ile yetişemediği için tekmesini savurmuş dört kanlı kaatil. Yerde yatan mı kim? Hani şu kafasına yediği kauçuktan ve odundan coplarla kafası parçalanmış, böğrüne bir kama kimbilir kaçıncı defa saplanmak üzere olan can çekişen zat mı kim? Resimde görünenin adı, gece dünkü gazetelerde ölüler listesi arasında vardı. Ama bu, yarın pekâlâ, ve pekâlâ, bizim güleç yüzlü Faruk Sükan'ımız da olabilir, Süleyman Demirel'imiz de.

ULUS

Baş sayfasında C.H.P. İl Başkanı Necdet Uğur'un olaylarla ilgili basın toplantısını veriyor. Uğur «İktidar partisinin sokak hadiselerinde aşırı akımları temsil eden bir taraf olduğu bir kez daha meydana çıkmıştır» demekte, «yöneticilerin devlet kuvvetlerine saldırılar sırasında olayları önleyici değil, âdeta teşkilâtının bir parçası olarak çalışan ve A.P. tarafından beslenen özellikle Komünizm'le Mücadele Derneği ve M.T.T.B., iki gün önce tertipledikleri mitingde Taksim hazırlığını yapmışlardı.» diye ilâve etmekte, «Millet A.P.'ye sokaklarda kovboyluk yapsın diye iktidar teslim etmemiştir. Bunun hesabını sorar» diyor ve şöyle ilâve ediyor:

«Bir yandan kongrelerinde Anayasayı değiştireceklerini bağırır, sokaklarda devlet kuvvetleri nin himayesinde suç işlerlerken, öte yandan sanki alay eder gibi, Anayasa düzenine karşı işlenen filleri önlemek için tasarı hazırlamışlardır.

Doğrudur. Anayasa düzenine karşı fiiller işlenmektedir. Ama bu fiilleri işleyenler Adalet Partisi yöneticileridir.

C.H.P. Gençlik Kolu açıklamasına Ulus gazetesi genişçe bir yer vermiştir:

«Dün Taksim meydanında Türk zabıta tarihine kirli bir yaprak eklenmiştir.

27 Mayısa takaddüm eden günlerde dahi emniyet kuvvetleri bu denli çirkin bir davranışın içinde olmamışlardır... Şüphesiz suç onların değildir. Suç iktidarındır...

Toplum olaylarına hukukla müdahale etmek için özel bir eğitimle yetiştirildiği söylenen toplum polisi, kanun çerçevesi dahilinde cereyan eden bir yürüyüşü halkın gözleri önünde paniğe dönüştürmüş ve izinli yürüyüşün normal güzergâhında saldırgan bir topluluğun hücumuna maruz bırakmıştır. Görevi, kanun çerçevesi dahilinde protesto gösterisinde bulunan topluluğu herhangi bir saldırıdan korumak olması lâzım gelirken tam tersini yapmışlar, saldırganların işini kolaylaştırmışlardır.

Olaylara başından sonuna dek tanıklık eden CHP Gençlik Kolu Teşkilâtı yöneticileri olarak, olayların tek müsebbibinin iktidar olduğu kanaatindeyiz.»

Ulus M.B.K. grubu bildirisine de büyücek bir yer vermiştir.

«Üzüntü ile görüyoruz ki, devrimci ve milliyetçi Türk Gençliğinin Anayasamızın öngördüğü düzeni gerçekleştirmek amacıyla, tertiplediği gösterilere karşı, yönetilegelen kanun dışı saldırılar, son günlerde kanlı olaylar halini almıştır.

Bu saldırılar önceden hazırlanmakta, tutumu belli basın organlarınca desteklenmekte, hükûmet ve partizan idare amirleri tarafından korunmaktadır.

Siyasî mücadeleyi, TBMM. den sokağa taşırıp memleketimizi sonu belli olmayan bir maceraya sürükleme eğilimi gösteren bu olayların baş sorumlusu elbette hükûmettir.»

Başyazıda A. P. iktidarının kardeşi kardeşe düşüren davranışlar içinde bulunduğuna değindikten sonra şu sonuca varıyor:

«İşte bu nedenledir ki, solun aşırı ucundan yapılan yayınları savcılara elde pertavsızla inceleten, sokağa dökülen aşırı solu toplum polisiyle kovalayan, coplayan iktidar, aşırı sağdan gelen yayınlara ve saldırılara büyük bir kayıtsızlık göstermektedir. Bu kayıtsızlığın meyveleri bir süredir yeşeriyordu. Örneğin, bir ufak siyasal parti tarafından örgütlendiği ileri sürülen sözümona «komando» lar, bir süredir, pervasızca «icrayı sanat» eyliyorlardı. Şimdi bunlara, bir de, Taksim alanında güpegündüz adam avcılığına çıkan eli sopalı sakallılar, hem de buyruklarını Suudi Arabistan'a kaçmış bir din sömürücüsünden alan sakallılar katılmıştır.»

MİLLİYET

Başyazısında Abdi İpekçi, yürüyüşün kanunî şartlara uyularak düzenlendiğini belirttikten sonra, «Hürriyet Meydanından geleceklere karşı bir saldırı hazırlandığı herkesin saatler öncesinden mâlûmu olmuştur, ne yapılmıştır buna karşılık? Kocaman bir hiç» demekte ve yazı şöyle son bulmaktadır:

«Daha önce de belirtmeye çalıştığımız gibi bu hesap korkunç olduğu kadar tehlikelidir de.. Sorumlular dün Taksim Meydanı'nda akıtılan kanlar, kıyılan canlardan sonra hâlâ ayılmamışlarsa memleketin başına daha çok felâketler açacaklardır.»

HÜRRİYET

6. Filo'nun gelmesile baş sayfalarında arka arkaya iki büyük ve önemli fotoğrafı yayınlayan Hürriyet, gazetecilik tekniği ve imkânları bakımından rakiplerinden bir hayli ileri olduğunu ortaya koymuştur. 18 Şubat tarihli Hürriyet manşetlerinde şunlar vardır: «T.İ.P. ve Y.T.P. hükûmetin istifasını istedi - yakalanan kırkbir kişi serbest bırakıldı - Türkiyede Amerikan aleyhtarlığı nasıl gelişti - Kanlı olay sert bildirilerle tel'in edildi.

Arcayürek'in «İstifa etmelisiniz beyler» başlıklı yazısında ise şunlar vardı:

«Türkiye'de de hürriyetler, Faruk Sükan'ın ve benzerlerinin gayreti, millî direniş hareketleriyle elde edilmedi. Türkiye'de Anayasa nizamı içinde Batılı söz hürriyeti, yazı hürriyeti, hareket hürriyeti, AP iktidarının bir bağışı değil. Sadece kendilerine bu nizamı korumak için bir emanet verilmiştir. Ne olursa olsun yüzde seksen oyumu alırım, yine de iktidarda kalırım, diye düşünüp alabildiğine pervasız mı olacaklar?..

Ve diğer bir nokta: Şu âna kadar hiçbir iktidar mensubu, AP Grubunun toplantısı gerekliliğini söylemedi. Hiçbir iktidar sahibi, Meclis'te olaylara değinip, ver yansın etmedi. Sanki çok olağan işler dönüyor Türkiye'de...

Kalkınma iyi bir düzen. Hürriyetler olmadıktan birçok millî müessesenin kapısına kilit vurulma imkânları belirdikten sonra, ne yapalım bu tür kalkınmayı... İktidar grubundaki birkaç kişinin dar görüşlülüğünün acısını biz halk olarak mı çekeceğiz. Hadi canım sende..»

GÜNAYDIN

Aziz Nesin'in «Faturasını Ödeyeceksiniz» yazısı şöyle son buluyordu:

«Polisin kırılmış onurunu, moralini yükseltmek hepimizin görevidir» diyerek 27 Mayıs'a olan intikam duygularını açığa vuran ve «İçişleri Bakanı olarak söylüyorum: Polis büyük ve tarihî hizmet görmüştür» diye kanunsuzluğu hâlâ savunmakta olan Sükan, kanlı pazar olaylarının baş sorumlularından biridir.

Demirel Hükûmetini, suçluluklarının ağırlığı istifadan engellerse, daha büyük suçluluğa düşecekler demektir.»

1969 Bütçesi Anayasaya aykırıd

Siyasal partilerden daha az kamuya ait olan özel sektör 1968 bütçesinden bir yağma Hasanın Böreği gibi yararlanmıştır 1969 bütçesinden de yararlanacaktır. Siyasal partilere yapılan yardımlar Anayasaya aykırı ise özel sektöre bütçeden verilen paralar çok daha aykırıdır.

1969 Bütçesi bir yıl önce Türk Solu sütunlarında ortaya koyduğumuz tehlikeli gidişin artarak geliştiği ve zararlı gelişmelerin «karşı devrim» e son fırçalarını vurduğu bir bütçedir. 1969 bütçesi bundan önce başlayan yurdun doğal zenginliklerinin satışının artık pervasız bir hâle geldiği bir anlayışın, yurt sevgisi ile yüreği çarpan her Türk'ü isyana sevkedecek kadar her şeyimizin yabancı ellere gittiği bir gidişin belgelenmesi, bilânçosudur. Öyle bir gidiş ki, «karınca ezmez» diye tanınan Bülent Ecevit'i bile isyana sevkediyor: «Yerimizin altında ne varsa gidiyor, üstünde ne varsa gidiyor... Yeni Maden İşletmeleri yabancılara gidiyor... Hattâ «Millî» olacağı söylenen Savunma Sanayiimizin bile kilit noktaları bir bir yabancıların eline gidiyor...»

Adalet Partisi iktidarı ve ona yeterli derecede hâkim olan, ilham veren uluslararası sermaye ve onun dünyadaki en örgütlü gücü olan Amerika, dikkatleri üst yapı sorunlarına çekerek, Türkiye'nin aydınlarına geniş bir «tarafsızlaştırma» politikası uygulayarak yabancı sermayeyi ve besleme kapitalizmin bütün kandırıcı ve sömürücü dolaplarını ve uygulamalarını Türkiye'ye uygulama yolunda bir hayli yol ve yer kazanmıştır.

Bunu belgelerle ispatlamak üzere kaleme aldığımız bu araştırmada beş safhada 1969 Bütçesini ve bu bütçenin gerisinde yatan ekonomik ve sosyal tabloyu inceleyeceğiz. Önce 1969 Bütçesini, sonra Ekonomimizin uydulaşmasında atılan son adımları ele alacağız. Üçüncü safha da sistemin kendi içinde düştüğü çelişkileri, yani sosyolojik olarak sınıf ve tabakalar arasındaki kaynaşmaları inceliyeceğiz. Dördüncü kısımda bu kaynaşmaların toplumun ekonomik gelişmesindeki nedenlerini ele alacağız. Son kısımda çözümleri ortaya koyacağız.

I - Teknik ve Maliye açısından 1969 Bütçesi:

1969 Bütçesi Türkiye'de kavramların nasıl özünden saptırıldığının en iyi belgesidir. Nasıl 1969 programı bir program değilse, nasıl beş yıllık plân bir plân değilse, 1969 bütçesi de bir bütçe belgesi olarak nitelenmeye lâyık değildir. Nedir Bütçe? Bütçe giderleriyle bir hükümet programıdır. Hükümet Yasama Organı, yani Meclis önüne çıkar, «şunları şunları yapacağım» der. Bu programıyla Meclisten güven ister bir çeşit. Bütçe onaylanmayınca hükümetin düşmesi de bundan ileri gelir. Gider yönüyle bütçe, gelir toplamak için Hükümet'in Meclis'ten izin istemesidir. Bu haliyle bütçenin en önemli niteliği, yurtdaşın, parasının nereye gideceğini bilmesidir. Oysa 1969 bütçesi yurtdaşların, fakirinden daha çok, zenginінden daha az vergi alındığı Türkiyedeki yurt daşların parasının nereye gideceğini geniş ölçüde karanlık bırakmıştır.

NE DİYOR? NE YAPIYOR?

HÜKÜMET Meclisin ve halkın karşısına bir türlü çıkıyor, sonra başka türlü uyguluyor bütçesini. Para harcayacağım dediği yere harcamıyor, para harcamıyacağım dediği yere harcıyor. Diyelim: Hastahaneler için 40 milyonluk harcama yapacağım, dışarıya gidenlere de 20 milyon lira harcıyacağım demiş. Bakıyorsunuz 40 milyonluk harcama yapacağı hastahanelere 15 milyon harcıyor, sonra yabancı ülkelere çoğu turistik gayelerle giden memurlar ve devlet büyüklerinin harcamaları için istenen 20 milyon lira yetmiyor, ek para istiyor ve işin tuhafı da alıyor Meclis'ten. Böylece bütçe bütçelikten çıkıyor. Herhangi bir belge, tutulmıyacak taahhütler listesi oluyor. Bunu örneklerle şöyle anlatabiliriz:

* 1965 te 17 milyar 75 milyon harcayacağım diyen hükümet 3 milyar lira eksik harcamıştır.

* 1966 da 20 milyar 572 milyon harcayacağım diyen hükümet 4 milyar lira eksik harcamıştır.

* 1967 de 19 milyar 783 milyon harcayacakken 1 milyar 800 milyon lira eksik harcamıştır,

1968 de ne olacağı belli olmamakla beraber aynı sonuç burada da gerçekleşecektir. Yani şöyle oluyor: Hükümet önce meclislerin huzuruna çıkıyor diyelim: 100 lira harcıyacağım diyor, sonra bu para yetmez diyor, bazı yerlere ek ödenek istiyor. Sonra da 86 lira harcıyor. İstediğinden az para harcıyacağını bile bile bunu yapıyor. Peki bunu herkes de biliyor da hükümet niye yapıyor? İki nedeni var, birincisi bir Anayasa kurumu ve düzenleyici olan bütçe kavramını yozlaştırmak, ikincisi oraya buraya yapılan vaadleri bütçeye koyup adam kandırmak sonra da ne yapayım para yetmedi diye işin içinden sıyrılmak. Şimdi denilebilir ki, az harcadıysa daha iyi değil mi? Daha az vergi almaz mı? Tabii böyle yapmıyor. Örneğin 1967 yılında 2 milyar eksik harcama yapan hükümet, bütçeye koymadığı 2 milyar liralık vergi zammı yapmıştır. Yani hem 2 milyar liralık daha az hizmet yapmıştır yurtdaşa ve hem de 2 milyar liralık zam yapmıştır. Bu nedenle bütçe rakamları artık önemini kaybetmiştir.

ANAYASA'YA AYKIRI BİR BÜTÇE:

GEÇENLERDE gazeteler Anayasa Mahkemesi Raportörünün Bütçeden siyasî partilere yapılan ödemelerin Anayasa'ya uygun olmadığı konusundaki görüşünü yayınladılar. Siyasî Partiler Kanunundaki bir maddeye dayanılarak yapılan bu ödemeler iki yönden Anayasa'ya aykırıdır. Birincisi Kamu'nun yani herkesin olan paralar ancak herkes için yapılan hizmetlere harcanabilir. Oysa Partiler herkes için değil, en çok partililer içindir. İkincisi ise Siyasal Partilerin bazılarına para yardımı yapılması, para yardımı almıyanların aleyhine çalışan bir durum yaratmakta, Anayasadaki partiler arası eşitlik bozulmaktadır. Anayasa Mahkemesi raportörü yukarıdaki gerekçelerle Anayasaya uygun bir devlet ve sosyal düzen anlayışını dile getirmiştir. Ancak bizim belirtmek istediğimiz bundan da ötede bir şeydir. Siyasal Partilerden daha az kamuya ait olan özel sektör 1968 bütçesinden bir Yağma Hasanın Böreği gibi yararlanmıştır. 1969 bütçesinden de yararlanacaktır. Siyasal Partilere yapılan yardımlar Anayasaya aykırı ise, Özel Sektöre Bütçeden verilen paralar çok daha aykırıdır.

«KİMİN MALINI KİME VERİYORSUNUZ BAYLAR?»

BUNU Demirel Meclis kürsüsünden Anayasa'ya uygun bir toprak reformu isteyenlere karşı bağırarak söyler. Peki ya Bay Demirel, 1969 programında tam 600 milyon lirayı programın 26 ncı maddesiyle Özel Sektöre vermeyi programlamışsınız. Hangi hakla, Anayasa'daki hangi yetkiyle Özel sektöre veriyorsunuz? Ve sayın Demirel, gene 1969 programının 43 üncü maddesinde «karma teşebbüs» adlı bir kamuflaj arkasında gene özel sektöre 140 milyon lira daha dağıtmaya karar vermişsiniz, bunların dökümü kararnameye ekli 2 No. lu listede görülüyor. Bu dağıtacağınız paraların, kamu mallarının kamu hizmetlerine har canabileceği şeklindeki Genel Hukuk ilkelerine ve Anayasa'ya uygunluğunu savunabilir misiniz? Hayır Bay Demirel, yurtdaşın sigarasına zam yaparak, tuzundan, ipliğinden, herşeyinden vergi alarak topladığınız paraları bir kaç mil yonere dağıtmaya hakkınız yoktur. Bu paraları, halka karşı olan bir aracı-montajcı zümreyi geliştirip güçlendirme yolunda kullanmaya, bu suretle Anayasa'ya karşı olan bir yağmacı zümreyi Anayasaya aykırı yollarla semirtip emekçi Türk Halkının önüne çıkarmaya ne sizin, ne de başkalarınnı hakkı vardır. Siz 933 sayılı kanun ve ona dayanılarak çıkarılan kararnamelere dillerde dolaşan «Devletin malı deniz yemiyen domuz» şeklindeki acı tekerlemeyi kanunlara ve kararnamelere sokarak onları kurumlaştırdınız. Böyle bir iktidara başkanlık etmektesiniz.

MİLYONLAR VE MİLYARLAR RESMİ GEÇİDİ...

ŞU rakamlara bir göz atalım birlikte:

* 1969 programında yazıldığına göre Özel sektörün 1 milyar 367 milyon liralık geliri «yatırım indirimi» adı verilerek vergi dışı bırakılmıştır. Programda yer alan 176 sayılı tabloya göre bu vergi indiriminden yararlanan firma sayısı 132 dir. Yani Demirel hükümeti sigara'ya benzine zam yaparken bir avuç insana yüzmilyonları bağışlamaktadır. Denilecek ki, «Efendim yatırım indirimi Adalet Partisi iktidarından önce de vardı.» Doğrudur, biz o zaman da bunu yerdik. Ancak Adalet Partisi bizce Anayasaya uygun olmayan bu uygulamayı iki yönde geliştirdi. Hem nispetleri artırdı, hem de bu kapıyı ardına kadar açtı. 1963 ten 1967 ye kadar dağıtılan mürüvvetin en az iki mislini on ayda geçiverdi.

* Devam edelim: 1969 programında yazıyor. Hem de övünülerek yazılmış... 1964 yılı Mayıs'ından 15 Eylül 1967 ye kadar, tüccarların 3,5 yılda 234 milyon liralık gümrük resmi taksitlendirilmiş. Oysa 15 Eylül 1967 den sonraki onüç ayda, üç buçuk yıldaki rakam, tam 80 milyon lira aşılmış 312 milyon liralık vergi taksitlendirilmiş Yani Demirel hükümeti, desteğini aldığı gözde çevrelere 13 ayda eski 3,5 yıldan yüzde otuz daha fazla hizmet etmiş. Tabii Özel sektör de bunu karşılıksız bırakmıyacaktır. 324 milyonun adetâ bağışlandığı firma sayısını söyliyelim: 163. Yani her «Sultan Mahmut kuluna» ortalama 2 milyon lira bağışlanmış.

* Biraz önce gümrükte taksitlendirmeyi gördük. Bir de gümrük resmini tamamen ya da kısmen bağışlama var. 1969 programında o da yazılmış: 25 firmaya 462 milyon, bir de 914 bin lira bağışlanmış.

dır!

Aslan Başer KAFAOĞLU

Buna karşılık Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Başbakanlık bütçelerinde anormal artışlar vardır. Başbakanlık Bütçesinin Millî İstihbarat Teşkilâtı ile ilgisi düşünülürse, Polis devleti kurma çabaları gayet iyi belirlenmiş olur.

YAPILAN ZAM «DIŞ KİRASINA» GİDECEK......

HÜKÜMET vergilere 1 milyar 800 milyon lira zam yapıyor. Bunu da kendi ifadesiyle, bütçeyi denk getirmek için yapıyor. Ama Demirel hükümetinin 1969 yılı bütçesinde ve gerekçesinde yazılı «diş kiraları» toplamı da bu kadarı bulacak. Yani Adalet Partisi iktidarı kendini iş başına getiren iş çevrelerine «diş kirası» dağıtmasaydı, ne vergilere zamma lüzum vardı, ne de halkı üzmeye. Bir iktidar ancak kendi iktidarını korumakla son derece hayatî olan konularda bu kadar açık seçik görünen yanlış, zararlı politik adımlar atabilir. Gelişmiş, kendine duacı bir özel sektör de Adalet Partisinin ve onu destekleyen çevrelerin iktidar ve sömürüyü sürdürme şansıdır. Oltadaki balığın bu büyüklüğüdür ki, pervasızlığı bu kadar büyütebiliyor. Evet, Anayasayı ve onun çizip çerçevelediği düzeni yıpratmak için, bu Anayasaya aykırı ve düşman olması gereken dayanakları güçlendirmek lâzım. Bu güçlerin başında asalak ve sömürgen bir özel sektör geliyor. Asalakları himaye ettikçe düzgün dürüst tüccarlar ya elimine olup sahneden çekilecekler, ya da onlar da asalaklık yolunu seçeceklerdir. Millî bir özel sektör, dürüst bir sanayici kesiminin doğuşu baştan önleniyor.

BÜTÇENİN HİZMET GÜCÜ...

PEKİYİ bu bütçe halka ne getiriyor, hiç bir hizmet de getirmiyor mu? Şunu peşinen kabul etmek gerekir ki, bir mekanizması bir kısım insanı diğerlerinin önüne geçirmekte özel bir çaba gösteriyorsa çoğun luğa pek bir şey kalmaz. Yukarıdaki, asalak ve sömürgen bir zümre yaratma çabalarını bu nedenle bütçe tahlillerinin önüne aldık. Ama bir bütçe herşeyden önce hizmet gücü ile yani yurtdaşlara sağladığı hizmetlerle ölçüye vurulur. 1969 Bütçesini bir taraftan da bu yanıyle inceliyeceğiz. Bütçe giderleri üçe ayrılmıştır, bizim uygulamalarımızda. Birincisi normal devlet giderlerini karşılamak için yapılan harcamalar ki, bunlara **carî harcamalar** denir. İkincisi devletin üretim gücünü artırmak ya da hizmetlerin daha iyi görülmesini sağlamak için yaptığı yatırımlar vardır. Bu amaçla yapılan harcamalara **yatırım harcamaları** adı verilir. Yatırım harcamalarının başlıcası inşaatlar ile makine ve teçhizat olanlarıdır. Üçüncü olarak Devlet, İktisadî Devlet Teşekkülleri ile, illere ve belediyelere hizmetlerini ya da yatırımlarını yürütmek üzere paralar verir. Buna son yıllarda özel kişilere yukarıda anlattığımız şekilde dağıtılan paralar da ilâve edılmiştir. Bu ayrımdan ele aldığımızda ortaya çıkan sonuç şudur:

YURTTAŞA HİZMET VE YURTDAŞI EĞİTMEK ARKA PLÂNDA

KALKINAN ülkelerde en önemli konu yurtdaşın eğitimi ve eğitilmiş yurtdaşların millî nüfustaki payının artmasıdır. Oysa durum Türkiye'de böyle olmamaktadır. 1964 te carî giderlerin % 39 u Millî Eğitim için harcanıyordu; dört sene sonra, 1968 de bu oran % 36 dır. Bir yandan yurtdaşların eğitilmesi için nutuklar çekilir, öte yandan Eğitim harcamalarının payının artırılması için bir tek hamle yapılmaz. 1969 da durum daha da hazindir. Bütçenin carî harcamalarında artış % 11 iken Millî Eğitim carî harcamalarındaki artış % 5 civarındadır. Öğretmen kıyımını, Mümtaz Turhan'ın azınlığa, seçkin bir zümreye eğitim gösterme felsefesini kabullenmiş bir iktidardan esasen daha fazla şey beklemek hayal olurdu.

Sağlık harcamaları bakımından da durum aynıdır, bütçede carî gider artışları yüzde 11 iken Sağlık Bakanlığının carî harcamalarındaki artış % 8 civarındadır. Sandıktan çıktığı iddiasıyla iş başına gelmiş Adalet Partisi iktidarı, kendini sandıktan çıkaran kişilerin hayat ve sağlıklarına ancak bu ölçüde değer vermektedir. Bu, bütçe gerekçesinin 12 nci sahifesinde yer alan 2 No. lu tabloda daha açık seçik görülüyor. Carî ve yatırım harcamalarının hepsi gözönüne alındığında Sağlık harcamaları son beş yılda önem itibariyle büyük ölçüde gerilemiştir. 1964 te harcanan her 100 liranın dört lirası yurtdaş sağlığına giderken, 1968 de bu 3 liraya, 1969 ise 2,75 kuruşa düşmüştür. 1964 te harcanan para bile azken, Sandıktan çıkma Adalet Partisi iktidarı onu da her dört lirada bir lira azaltma yolunu tutmuştur.

Buna karşılık Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Başbakanlık bütçelerinde anormal artışlar vardır. Başbakanlık Bütçesinin Millî İstihbarat Teşkilâtı ile ilgisi düşünülürse, polis devleti kurma çabaları gayet iyi belirmiş olur.

MİLLİ SAVUNMA GİDERLERİ

BÜYÜK artışlardan biri de Millî Savunma Bakanlığının Carî harcamalarında olmuştur. 1964 te carî harcamaların % 39 unu Millî Savunma harcamaları teşkil ediyordu. O yıldan bu yıla giderlerin içinde Millî Savunma harcamalarının seyri şu şekildedir:

1964 te	% 39
1965 te	% 39
1966 da	% 36
1967 de	% 37
1968 de	% 36
1969 da	% 38

Carî giderler içinde Savunma harcamalarının her yüz lirada 38 lirayı buluşu, Millî Savunmamızın Amerika tarafından finanse edildiği yani bedelinin onlarca ödendiği hakkındaki masalların gerçek yüzünü de ortaya koymaktadır.

YATIRIM ARTIŞLARI ÇOK AZ

DEVLETİN direkt olarak yaptığı yatırım harcamaları her yüz lirada dokuz liradır. Yani devletin kırtasiyeci ve emniyetci maksatlarla harcadığı paralar her yüz lirada 11 lira artarken, yurt kalkınması için harcadığı paralar bundan daha az hızla artmaktadır. Artış hızı sadece % 9 olan yatırım harcamalarına bakılır ve yatırımların fiyat artışları dolayısıyle daha pahalıya mal olacağı düşünülürse, geçen yıldan bu yıla bir yatırım artışı olmadığı sonucuna kolaylıkla varabiliriz.

GELELİM HASANIN BÖREĞİNE...

ASIL artış devletin borç ödemeleriyle İktisadî Devlet Teşekküllerine, Belediyelere, İl Özel İdarelerine ve **Özel kişilere** yaptığı para ödemelerinde olmuştur. Bu yerlere geçen yıl ödenen her yüz liraya karşılık bu yıl 145 lira ödenecektir. Yani artış yüzde kırbeştir. Bu artış nereden geliyor?

Transfer harcamaları denen bu harcamalarda bu yıl 2 milyar 300 milyon liralık bir artış var. Bu artışlar nereden geliyor? Önce bu yıl besleme bir özel sektör yaratmak için geçen seneden çok daha fazla çaba harcanacak. Besleme ve İktidara muti bir özel sektör yaratmak için teşvik fonları adıyle konulan para geçen yıl 347 milyondu, bu para 1969 da tam yüzde 73 artırılarak, bu yıl 253 milyon lira fazlayla, 600 milyon liraya çıkarılmış. Geçen sene karma teşebbüslere iştirâk adıyla bütçeye 100 milyon liralık başka bir diş kirası ödeneği konmuştu, bu yıl bu ödenek % 40 artırılarak 140 milyon liraya çıkarılmış. Demek oluyor ki, bizim fikrimize göre Anayasaya aykırı olarak özel teşebbüse aktarılan diş kiraları bu yıl 300 milyon lira kadar artmış, bu seretle g eçen yıl ve bu yıl özel sektöre aktarılan bu yasa dışı fonların miktarı 1 milyar lirayı da aşmıştır.

Şunu unutmıyalım ki, bu sadece, bütçe teklifinde görülen diş kiralarıdır. Bütçe teklifinde görülmeyen, ancak senesi içinde Hazinece ödenen diş kiraları bunlara eklenmelidir. 1968 Bütçe gerekçesi ile 1968 programında bu rakamlar ve ödemeler yazılıydı. Bu kez bu diş kiraları gözden kaçırılmıştır. Bu nedenle geçen seneki TÜRK SOLU'nda 1968 Bütçesini incelerken verdiğimiz rakamları buraya koyamıyoruz. Yalnız bir fikir vermek üzere 1968 programında 881 milyon lirayı bulan bu fonların 1969 yılında 1 milyarı aşacağını ifade etmek isteriz. Ancak bu bir milyar liralık dağıtımın burada ayrıntılarına giremiyeceğiz.

DİĞER BİR BÖREK

HÜKÜMETİN bu yıl İktisadî Devlet Teşekküllerinin yatırım açıklarını kapatmak için ödeyeceği para bir buçuk milyar lirayı aşıyor. Geçen sene bu miktar 861 milyon lira iken bu yıl 1 milyar 536 milyon lira yardım yapılacak. 1969 programının yazdığına göre bu teşekküller bu yıl 4 milyar yatırım yapacaklardır, ancak bu yatırımları yapabilmeleri için kendilerine Hazine'den bir buçuk milyar liralık yardım yapılması lâzım. İktisadî Devlet Teşekküllerinin durumunu 1969 programı şöyle anlatıyor:

«Genel olarak işletmeci İktisadî Devlet Teşekküllerinin ...... durumunda, ... olumlu bir gelişme sağlanamamıştır. Devlet Demir Yolları, Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Şeker Fabrikaları devamlı şekilde ve büyük miktarlarda açık verilmektedir. Sümerbank'la beraber bu üç büyük kuruluşun 1968 ve 1969 yılları için tahmin edilen açıkları sırasıyla 1273 milyon ve 1755 milyon liradır...» Hükümet kendi yönetiminde bulunan Ticarî İşletmelerin zararlarından kendi hiç mes'ul değilmiş gibi söz edebiliyor, kendi idaresizliğinden doğan bu zararları da yurtdaştan vergi alarak kapamak istiyor. Ellerinde 50 milyar lira değer bulunan bu işletmeler özel sektör ve iktidar gözdeleri için bir diğer arpalıktır. Yurtdaştan vergi olarak alınan paraların bir önemli kısmı da bu arpalıkların açıklarının kapatılmasına harcanıyor.

Büyük bir artış da borçların ödenmesi için bütçeye konan ödeneklerde var.

Demek oluyor ki 1969 bütçesi hizmet gücü zayıf bütçedir. Masraf rakamları kabarmıştır. Ama kabaran bu masraflar besleme bir özel sektör yaratma çabalarıyla, borç yükü artışlarına, arpalık haline getirilmiş İktisadî Devlet Teşekkülleri harcamalarına ayrılmıştır. Vergi zam-

(Sayfayı Çeviriniz)

ları diş kiralarına ve arpalıkların açıklarını kapatmaya tahsis edilecektir. Hem de önemli bir kısmı Anayasaya aykırı olarak.

GELİR BÜTÇESİNE GELİNCE:

TÜRKİYE'DE önemli bir vergi alınacak rezerv vardır. Bu rezervin adı bellidir; herkes bilir, yerlisi yabancısı herkes «buradan vergi alınsın» der. Ama iktidar buna yanaşmaz. Çünkü bu vergi rezervi bulunan alanın adı Tarım kazançlarıdır. Ünlü Maliye Bilgini İngiliz adalarında oturan ve İngilterenin tatlı su sosyalisti İşçi Partisinin Maliye Bakanına danışmanlık görevini yapan profesör Kaldor bu konuya el atınca, Türkiye'de komünist damgasını yiyivermişti. Türkiye'de bazılarının sanılarının aksine toprak ağaları vardır. Bu toprak ağaları hâkim sınıfların başında gelmektedir. Bunlar vergi vermezler. Bunlar kanun dinlemezler, Hazine topraklarını dilediklerince sürerler. Bunlar Hazine topraklarının çevresine çit çekip köylüleri el kadar ekmeğe muhtaç etmek için bu sene pamuk ektikleri yere gelecek yıl buğday ekerek köylünün emekçisine çalışma alanını kapatırlar. Tabiî Adalet Partisi bu kişilerden vergi alma yoluna gitmez.

Gitmez ama arpalık haline getirilen devlet teşekküllerinin israflı idaresinin açıklarını da ödemek gerek... Özel sektöre diş kiraları ödemek gerek... O zaman gelsin fakir fukaranın geçimini zorlaştıran vergi zamları. Adalet Partisi iktidarında yurtdaşların fakirine ve emekçisine binen vergiler gitgide ağırlaşarak devam etmektedir. 1964 te bu vergilerin her 100 liralık devlet gelirindeki payı 51 lira idi. Sonra bu arttı. 1968 de her 100 liradan 53 ünü bu zamlı vergiler teşkil ediyordu. Bu yıl zamlarla oran % 55'e yükselecek. 1969 bütçesi gelir politikasındaki değişikliklere biraz daha yakından bakalım.

BAZI İYİ İŞARETLER

KURUMLAR Vergisi bizim vergi sistemimizde bir kaçamak noktası. % 60 vergi ödeyecek kişiler, yanlarına gölge ortaklar alıp vergilerini % 36 ya düşürmektedirler. Devrimci kararları son yıllarda bir hayli ağır basan Danıştay «Dağıtılmamış kazançlar» konusunda aldığı kararlarla bu işe el attı. Buna paralel olarak Gelirler Genel Müdürlüğü de yaptığı zamla kurumlar vergisinin ilk yıl ödenen yükünü % 36 dan % 40,5'a yükseltmiştir. Ama kıyamet de kopmuştur, tutucu çevrelerde.

Ama daha millî ve köklü bir zam yabancı sermaye şirketlerinde vergilere zam suretiyle yapılmıştır. Türkiye bu gibi şirketler için bir vergi cennetidir. Bunu yeni vergi zamlarıyla bir ölçüde telâfi etme yoluna girilmiştir. Yapılan şey bürokrasinin millî bir kesiminin yabancı sermayeye karşı yönettiği mevzi'î bir hücumdur. Biz de bürokrasinin en komprador iktidarlarda bile bir millî çekirdek olarak zaman zaman ortaya çıkışının bir yeni örneğidir. Ama vergi yoluyla verilenler diğer yollarla alınmaktadır. Bunu yabancı sermaye yatırımlarının yeri gelince daha iyi inceleyeceğiz.

VERGİ POLİTİKASI DA ANAYASAYA AYKIRI

ANAYASAMIZ vergilerin malî iktidara göre alınmasını emretmiştir. Oysa fakirin kesesine daha çok dokunan, zengini ise koruyan bir vergi politikası şimdiye kadarki iktidarların malî politikalarının ana çizgisi olmuştur. Adalet Partisi iktidarı bu kalın çizgili Anayasa'ya ve sosyal adalete aykırı politikayı, bünye ve şanına uygun şekilde son haddine çıkarmaktadır. Bunun bir kaç örneğini verelim. Hükümetin özel sektörden ticarî kazanç olarak aldığı vergi Gelir ve Kurumlar vergisi olarak 3 milyar lira civarındadır. Buna karşılık, ona bütçeden 1969 da ödediği dış borç faizleri, teşvik fonları, gümrük bağışlamaları da 2,5 milyar lirayı bulacaktır. Demek oluyor ki özel sektörün ödediği net vergi toplamı 500 milyon lira civarındadır. Buna karşılık yurtdaşların yani özel sektörün dışında kalanların ödeyecekleri vergi ise 17 milyar lirayı bulmaktadır. İşte yurt kalkınmasının büyük kısmının kendinden beklendiği özel sektörle, yurtdaşın yurd hizmeti arasındaki farkın azameti böyle beliriyor.

GELELİM TOPRAK AĞALARINA

TÜRKİYE'de toprak ağalarının ödediği vergiler toplamı 50 milyon lirayı bile bulmamaktadır. Sayın Hilmi Özgen'in ANT dergisinin 112 nci sayısında bir incelemesi var. Okuyucularımıza rakamları tekrarlamamak için bu yazıyı okumalarını salık vermekle yetiniyoruz. Hilmi Özgen'in rakamları 1965 yılına kadarki durumu yansıtmaktadır. 1965 ten bu yana esas itibariyle durumun değiştiğini sanmıyoruz. Yani toprak ağalarının çok büyük kazançlarından ödedikleri vergi oranı yüzde üçtür. Yüz lira kazanıp üç lira ödüyorlar. Buna karşılık ayda 1000.— lira alan bir işçinin vergi ortalaması — geçim indirimleri de hesaba katılsa — yüz lirada 22 lirayı bulmaktadır. Her yıl bu işten anlayanlar, sağcısı bile, toprak gelirlerinden alınan vergilerin arttırılmasını isteyip yazar çizerler. Ama bu ağaların vergilendirilmesi yoluna bir türlü gidilemez. Oysa Toprak Ağalarının gelirleri çalışılarak elde edilmiş gelir değildir. Yani emek geliri değildir. Sahipleri yani ağalar, çoğunlukla şehirlerde yaşarlar. Hattâ kendi il merkezlerini de hor görürler. Ankara, İstanbul ve İzmir gibi, yüksek yaşantı düzeyi olan şehirlere gelip yerleşirler. Örneğin Yozgat, Çankırı, Çorum, Kırşehir, Konya'nın büyük toprak sahipleri Ankara'da, Ege bölgesinin ağaları İzmir'de yaşarlar. Daha irileri İstanbul'un lâtif ikliminde vakit geçirip gönül eğlendirirler. Bu gibi kazançlar vergi kitaplarının yazdıklarına göre en ağır oranlarda vergilendirilmesi gerekli kazançlardır. Ama nerde bilim, nerde AP. iktidarı?

ÇÜRÜK BİR GELİR POLİTİKASI

DİYELİM ki adaletsiz de olsa bu bütçe gelirleri sağlandı. Fakat bu gelir bütçesi sosyal haksızlığın gerisinde ayrıca çürük bir gelir bünyesine dayanmaktadır. Çünkü, **bu bütçe geniş ölçüde dışa bağlı bir bütçedir.** Dışarıya bağlılık bakımından herhalde Türk Bütçesi ile hiç bir bütçe yarışamaz. Bu bağlılık derece derece şöyledir:

1) 1969 bütçesinde 1 milyar 170 milyon lira dış yardımların Türk parası karşılıklarından meydana gelmektedir. Yani bütçe gelirlerinin her yüz lirada 4 lira 90 kuruşu dışardan gelen yardımlara doğrudan doğruya bağlıdır.

2) 4 milyar 715 milyon liralık vergi ise ithalât hacmine bağlıdır. Yani programlanan ithalât yapılamazsa bu çok büyük vergi geliri rakamı da aksamaya mahkûmdur. 1969 ithalâtının 860 milyon dolar olacağı tahmin edilmektedir. Bu çapta bir ithalâtın yapılması ise 300 milyon dolarlık bir dış yardımla mümkün olabilecektir. (Dış borç ödemeleri lâyıkı ile hesaba katılırsa bu rakam belki 325 milyon doları bulacaktır). Bu dış yardım gerçekleşmezse bütçenin yüzde yirmisini teşkil eden gelirlerin de gerçekleşmesi olanağı bulunmayacaktır.

3) Bunun dışında dış seyahat harcamaları vergisi de bir döviz finansmanı ile ilgilidir. Ne kadar dış seyahat yapılacağı döviz gelirleri ile bağlı bir husustur. Bunun gibi sanayiden alınacak randıman da ilerde ikinci kısımda anlatılacağı üzere gene ithalât hacmine bağlı kalmaktadır. Gerçi bu bağlılık 1 nci ve 2 nci maddelerde gösterildiği kadar sıkı değildir. Ama inkâra gelinecek ya da küçümsenebilecek bir bağımlılık da değildir.

Görüldüğü gibi 1969 Bütçesi halktan çok bir mutlu azınlığa hizmet etmesinin de üstünde, gerçekleşmesini yabancı yardımlara ve dış kaynaklara sıkı sıkıya bağlamış bir bütçedir. Yani 20 nci yüzyılda bir besleme kapitalizmin bir bütçeyi düşüreceği kadar zayıf düşmüş bir bütçedir.

Özetlersek, 1969 bütçesi bütün teknik zaaflarının ötesinde Anayasaya aykırı bir bütçedir. Anayasaya aykırı olarak çoğunu fakir fıkaranın sırtından topladığı paraları, Anayasa'ya aykırı bir besleme özel sektör besleme ve geliştirmeye yönelmiş bir bütçedir. Adalet Partisinin Anayasayı ihlâlleri artık Taksim gezisindeki eşkiyaları himayeden, devlet fonlarını eşe dosta dağıtmaya kadar yaygın bir hal almıştır.

GELECEK HAFTA

— Ekonomimizin Uyduluşması ve Saptırılması —

II nci Kısım

Gangster Sendikacı himaye mi edilecek?

1967 yılının Kasım ayındaydı. Ankara civarındaki bir köyde, sendika gangsterliğinin Türkiye'deki ilk kanlı örneği cereyan etmişti. İşçi sınıfını satarak veya diğer birçok yollarla işçilerin sırtından ele geçirilen yüzbinlerce liranın paylaşılması işi sarpa sarınca, Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Tahir Öztürk (Fukara Tahir), yine aynı sendikanın Genel Sekreteri Emrullah Akdoğan tarafından, avlanmak üzere gittikleri köyde vurularak öldürülmüştü.

Aradan bir buçuk yıla yakın bir zaman geçti. Bu cinayetle ilgili mahkeme safhaları basınımızda hemen hemen hiç yansımadı.

Metodlarından birisi de gangsterlik olan yurdumuzdaki sendika ağalığının gerçek yüzünü ortaya koyan bu olayın halkımızın gözünden saklanmaya çalışılması çok anlamlıdır. Kapalı sendika kapıları ardında çevrilen dolaplar halkımız tarafından henüz bütün açıklığıyla bilinmemektedir. Her nasılsa patlak vermiş böyle bir olayın deşilmesi, dikkatleri bu gibi dolaplara çekebilir; daha başkalarının da aydınlığa çıkmasına yol açabilir veya en azından işin bu tarafını zihinlerde canlı tutabilir.

Olayın cereyan ettiği günlerde, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Yapı-İş Sendikasının konfederasyon bünyesinden çıkarılacağını söylemişti. Tabii ki böyle birşey gerçekleşmedi. Üstelik, Tahir Öztürk'le Emrullah Akdoğan'ın eski mesai arkadaşları, bugün Yapı-İş'in yönetim kadrolarını daha sıkı bir şekilde ellerine geçirmiş durumdadırlar.



FUKARA TAHİR

Geçen hafta pazartesi günü, 17 Şubat'ta Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesinde olayla ilgili duruşma vardı. Duruşmada sanık Emrullah Akdoğan hazır değildi. Mahkemeye, aklî dengesinin bozuk olduğu gerekçesiyle, Bakırköy Akıl Hastahanesine kaldırıldığına dair bir belge sunulmuştu.

Emrullah Akdoğan'ın böylece kurtulması temin edildikten sonra da mesele kapanmış olacaktı.

Tabii Senatör Ahmet Yıldız, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi Senato'da görüşülürken, büyük yankılar uyandıran bir konuşma yapmıştı. Özel okullar sorununa ışık tutan, Ve konuya büyük bir açıklık kazandıran konuşmanın bazı bölümlerini okuyucularımıza duyurmayı faydalı buluyoruz.

Eğitim Bakanı ve özel okulculuk

Ahmet YILDIZ

Bilgili bir kalemden çıkan Cumhuriyet Senatosu Özel Okulları İnceleme Komisyonu Raporu, çok önemli bir durumu meydana çıkardığı gibi, C. Senatosu araştırmasının niteliği ve etkisini de göstermesi yönünden çok değerli bir belgedir.

Suçluları, suçüstü halde yakalıyan, Türk eğitimine karşı işlenmekte olan bir komployu meydana çıkaran, resmî inkâr ve vaadlerin gerçeklere uymadığına ilişkin yalanlanamaz bir kanıttır.

Fakat, Türkiye'nin kurtuluşuna, mutlu bir ülke haline gelişine giden eğitim yolu üzerindeki büyük komploda baş sorumlu olandan önce, bu halden zarar gören Türk ulusuna acımak gerekir. Sayısız uyarmalara kulak asmayan, Senato araştırmasına değin hatâda ısrar eden bir Bakan var karşımızda.

Yetkileri elinde bulunduran kuruculardan hiç bir öğrenim yeterliği aramıyan, bir okula ancak hademe olabilecek açıkgözlerin yönetiminde yüksek öğretim yapılmasına göz yuman Bakanlığın Türk eğitimine yaptığı kötülüğü ortaya çıkaran komisyonu suçlamada, Bakanın gösterdiği çaba ibret vericidir.

Dünyanın hiçbir yerinde kazanç getirmeyen ve yardımlarla yaşatılan özel okullara bizde duyulan ilgi, özel girişimciliğimizin de bir yüz karasını meydana çıkarmaktadır. Dünyayı yalanlıyan bir buluşla, özel okulculuğun, en kazançlı bir iş olduğunu, yüzlerce öğrencili bir sınıfın tümünü, pek iyi derece ile sınıf geçirtme başarısını gösterenler, okuma yazma bilmez kimseler olduklarını kaydeden raporu okuduğu halde, hâlâ bu eğitim batakhanelerini savunan kimselere Tanrı'nın biraz vicdan vermesini dilerim.

Çok yetersiz olan resmî okullarla kıyaslanabilecek bir tek özel okul bulunmadığı halde, bu eğitim ayıbını önlemedikten başka, kötü gidişe prim veren, raporu hazırlayan senatörleri suçlamaya kalkanın, kendiliğinden olumlu bir tutuma yönelmesi düşünülemez.

İsteklerini kabul ettiğini sayın Başbakanın da açıkça belirtmesine karşılık, boykottan vazgeçince hiçbir istekleri yerine getirilmediğinden, tepki gösteren öğrencileri cezalandırmak için, eğitim enstitülerini kapatıp yatılı çocukları aç bırakan ve kızların yatakhanelerini kordon altına alan Eğitim Bakanı, özel okul rezaletine karşı hiçbir tepki göstermez.

Öğrenim kurumlarında «LOKAVT» buluşu ile, eğitim tarihimizin unutamıyacağı Bakanın tüzükle ilgili tutumu da çok ilginçtir. Görev aldığı zaman hazırlanmış bulduğu tüzüğü, eğitim batakhanelerini işletenlerin çıkarlarına uydurmak için, iki yıl geciktirmiş ve bu arada yirmiden çok özel okul açtırtmıştır.

Bakanlığın tutumu bu olunca, özel okul tüccarlarını suçlamaya fazla gerekçe kalmaz. Gerçi bakanlık ne yaparsa yapsın, yurdunu ve ulusunu sevebilen vicdanlı hiçbir Türk, raporda öykülerı yazılı türden bir okul açamaz. Bunun içindir ki, Bakanlığın suçluluğu, özel okul dramının kahramanlarını temize çıkaramaz. Suçta ortaklık hali vardır.

Boykotlarla kapatılan ileri ülke yüksek öğrenim kurumlarından çok geri olan bizim resmî kurumlarımızla kıyaslanacak bir örnek dahi vermeyen özel yüksek okullarımıza giren kırk bini aşkın Türk çocuğuna yapılan bu işkence, okuldan sonra da sona ermiyecektir. Mezun olduğu okulun özel olmasının cezasını çekecek olan bu çocuklarımız kurtarmak hepimizin ödevidir.

Hiçbir ülkede bizimkilere benzer özel okul yoktur. Bir tek örnek Kolombiya'da var. O da bizden iyidir.

Kâr tutkusuna ve özel kazanç hırsına dayanan özel girişimler böyle olur. Sistemin niteliği bu durumu yaratıyor.

En iyilerin bile ivedi reformu gerektiren resmî okulların en kötülerinden de daha kötü olan, özel okullarımızı, değerleri yok eden kapitalizm tutkusu ve aşkı ile savunmak, ayıptan da öte bir yarının yetişkinlerini kapitalizme kurban etmeğe hiçbir vicdanlı kimse rıza gösteremez.

Bakanlık, bu batakhanelerin bir boşluğu doldurduğunu söylüyor ve üniversiteye giremiyen çocuklara bunları salık veriyor. Uçurumun boşluk doldurduğunu söyliyen ve batakhanelerin reklâmını yaparak bunlara müşteri bulan S. İ. Ertem'e raporun verdiği karşılık yeter olmalıydı.

Rapor durumu nesnel bir gözlemle tanımladıktan sonra, ileri sürdüğü önerilerde o kadar gerçekçi değildir. Gerçekten bu acıklı duruma çâre olacak öneriler yanında, ameliyatlık hastayı uyuşturucu ya da acıyı azaltıcı ve sağlığı sürüncemede bırakıcı ve ölümü biraz geciktirici öneriler de vardır.

Rapor hayal ve şevk kırıcı imiş!
Kimin şevkini kırmış mış.
Eğitim batakhaneleri işletenlerin elbette.

Bu sözleriyle o batakhane sahipleriyle aynı dili kullanıyor Bakan. Komisyonumuz çalışmaya başlar başlamaz, özel okulları ve Bakanı telâşa kaplamıştır. Bu suçluluk telâşı ile birşeyler yapmaya kalkıştıklarına tanık olduk. Bakan «gönderdiğim kurulların verdiği raporlara göre işlem yaptım» diyerek, kusuru kurullara yüklemeğe kalkıştı. Eğer gerçekten böyle ise, kurullar sahte rapor vermişler demektir. O halde bu sahtecilere ne yapmıştır?

1966 da bozukluğu rapor edilen okula 1968'e değin birşey yapmayan Bakanın, durumu meydana çıkaran komisyonu suçlamaya kalkışması çok yakışıksız bir davranıştır. Dünyadakilerin tersi yöntemlerle herkesi şaşırtmak, ya da bize güldürmek istemiyorsak, para tutkusu ile yarınlarımızı sabote edecek batakhanelerin köklerini kazımalıyız.

Köy Enstitüleri ve Yedek Subay Öğretmen buluşu ile dünyaya verdiğimiz iki iyi örneği kendi elimizle soysuzlaştırdıktan sonra, bugün de en kötü bir örnek vermemiz çok acıdır.

Anayasayı «Hile-i Şerriye» yolu ile yorumlayarak, eğitimimizi soysuzlaştıran özel okullara fetva çıkarmak sakat bir yoldur.

Lozan'a aykırı olarak işleyen bir yabancı okulu da kapatmayı amaç güden Anayasa maddesinin, bu ölçüde kötü urlar yaratacak şekilde uygulanabileceği aklımıza gelmemişti.

Üniversiteye denklik iddiasında bulunan özel yüksek okulların Anayasaya aykırı olduğunu kuş kusuz söyliyebilirim. Hukuk fakültelerimizin Profesörler Kurulu da bu inancımı doğrulayan birer karar almışlardır.

Yüksek öğrenim çağına gelmiş çocuklarımıza yer bulmak için bilim ticareti ve eğitim işportacılığı yapanları desteklemek yerine, devletin olanaklarını bu amaçla kullanmada daha cömert davranmalıyız. Değil Boğaz Köprüsü gibi «kel başa şimşir tarak» türünden yatırımlar, en önemli yatırımların önceliği bile, eğitim yatırımlarından sonra gelir.

Bu bilim ticareti ve eğitim karaborsacılığından Türkiye'yi kurtarmak için:

1 — Özel yüksek okulların yüzde doksanını derhal kapatmalı.

2 — Elverişli olanları devletleştirmeli.

3 — Özel amaçlı okullar ve vakıflar halinde olmayacak hiçbir özel yüksek okul kalmamalı.

Bu duruma çâre bulamazsak, gelecek kuşakların ağır suçlamasına hedef olacağız. Bu eğitim ayıbından toplumumuzu tez elden temizlemeliyiz.

Gençlik

Yaşasın İkinci Kurtuluş Savaşımız

Yusuf KÜPELİ
FKF Genel Başkanı

Kardeşler, sömürgeci Amerika ile ortaklık etmiyenler, sizlere sesleniyorum! Amerika'nın dünyadaki ve Türkiye'deki durumu gün gibi açıktır. Uzun lâfa gerek yok: Amerika, yine Amerikalı yetkililerin itiraf ettikleri gibi, bugüne dek eşine rastlanmamış korkunç bir sömürge İmparatorluğu kurmuştur yeryüzünde. Madenlerimize, petrollerimize, ziraatımıza, ticaretimize, idarî kuruluşlarımıza, namusumuza, herşeyimize elatmıştır Amerikan şirketleri. Amerikan hükümeti de dünya halklarını ezerek ölümüne doğru dev adımlarla ilerliyen bu gözü doymaz şirketleri temsileder. Asker diye üzerimize yollanan Coni ise, bir televizyon, araba karşılığı aldatılmış zavallıdır. 6. Filo'daki dev gemilerin, uçakların, memleketimizdeki 100 den fazla Amerikan üssünün, 30 binden fazla Amerikan askerinin ve dünyanın başka ülkelerinde yine Amerikan şirketlerinin menfaatlerini koruyan Amerikan ordusunun masrafları; açlığımız, sefaletimiz, çocuklarımızın ölümü pahasına sırtımızdan, fakir dünya halklarının sırtından çıkar!..

Amerika'nın sömürdüğü her ülkede oynadığı klâsik bir oyun vardır: Kurtuluş savaşı yapanların tümüne, «komünist» diyerek aklısıra onları gözden düşürmeye çalışır. Kurtuluş savaşlarının karşısına, içerdeki bilinçli menfaat ortakları ile birlikte, aldatılmış birtakım zavallıları, parayla tutulmuş alçakları çıkartır.

Şüphesiz bu düzmece ordular, sahte milliyetçiler; en kısa zamanda gerçek milliyetçilerin, inanmış yiğit bağımsızlık savaşçılarının karşısında bozguna uğrarlar. O zaman da, «hürriyeti koruyorum» yaygarasıyla, memleketin içine kendi zalim ordularını sokar. Bağımsızlık savaşçılarının üzerine tanklarıyla, toplarıyla, aldatılmış zavallı Conileri sürer. O şirketlerin koruduğu hürriyet; sömürme, daha çok sömürme, öldürme, yok etme hürriyetidir!.

Amerika ile göbekbağı olan alçaklar, büyük kentlerden köylere, Anadolu'nun dört bir yanına dalga dalga yayılan bağımsızlık hareketini bastırmaya çabalamaktadırlar. CİA ajanları, «Barış Gönüllüleri» adı altında toplumsal yapı araştırmaları yapıp, halkı birbirine düşürebilecek politikanın verilerini hazırlarken, başka CİA ajanları da idarî ve ordu kademelerinde satın alabilecekleri zavallıların, temizlenecek namuslu insanların listelerini çıkartmakta, kendi adamlarını köşebaşlarına getirmektedirler. Bunun yanında, yarın üniforma giydirip düzmece ordular olarak gerçek milliyetçilerin, bağımsızlık savaşçılarının karşısına çıkartacakları kadroları da şimdiden kurmaya ve yavaş yavaş kullanmaya başlamışlardır. Bu kadrolar, yaratılan komando miti etrafında toplanan ırkçı eğitimle beyni yıkanmış, aldatılmış zavallı halk çocuklarından, feodal kalıntıların düşünce plânında temsilcisi olan ümmetçi gruplardan ve parayla satın alınan alçaklardan oluşturulmaktadırlar. Kafasıyla ve midesiyle satılmış, aslında kendi kendini, geleceğini kurşunlayan, kendini karanlığa kitleyen zavallıların oluşturduğu bu düzmece kadrolar, bağımsızlık savaşçılarının üzerine sürülmektedir. Asıl hedefimiz olan sömürücü Amerika unutturulmaya ve kavga, basit bir ilerici-gerici çatışması, dindar-komünist kavgası olarak yansıtılmaya çalışılmaktadır. Bugüne kadar oynanan ve yine emperyalizm kesin olarak yeryüzünden yokoluncaya dek oynanmaya çalışılacak olan bu tip oyunların memleketimizdeki en güzel ve somut örneği son Taksim olayıdır.

İşçilerin ve gençlerin bağımsızlık sloganları altında Beyazıt'tan başlattıkları yürüyüş Taksim yakınlarında halkın da katılmasıyla 30 bini aşkın büyük bir bağımsızlık ordusu haline gelmişti. Yalnız, silâhlanmamış savaş düzenine girmemiş, sadece halkımıza içinde bulunduğumuz sömürü çarkını anlatmak istiyen bir bağımsızlık ordusuydu bu. Bu kadarı bile Amerika'yı ve işbirlikçilerini korkutmaya, panik havasına sokmaya yetmişti. Neydi bu Anadolu'nun dört bir yanından gelen bağımsızlık nağraları? Hemen bastırmak gerekiyordu bu kurtuluş hareketini. Sanki bağımsızlık savaşını Taksim meydanında bitirebileceklermiş gibi, korkunun verdiği hainlik ve ataklıkla aptalca bir imhâ plânı hazırladılar: Yürüyüş kolunun önündeki 300-500 kadar işçi ve genç meydana girip heykelin önüne yaklaştığında, polis arabaları, yorgun yürüyüş kolunu en zayıf olduğu noktada, Taksim'e giren dar yokuşun ağzında kesti; öndekileri gerideki bu büyük kalabalıktan kopardı. Daha önce çeşitli yerlerde teşkilâtlandırılıp Taksim'e getirilen ve sömürgeci Hristiyan Amerika'nın filosuna karşı namaz kılıp Müslüman olduğunu söyliyen ümmetçi gruplarla, her fırsatta milliyetçi olduğunu söyliyen ama bağımsızlık sloganlarıyla gelenlere Amerikan filosunu savunmak için saldıran CKMP'li ırkçı militanlar ve AP'nin parayla tutulmuş militanları; - AP ye oy veren fakir halk bunların dışındadır. Sonunda mutlaka bağımsızlık kavgasının içinde olacaktır — taş, sopa, şiş, bıçak, balta, saldırma, tabanca, alçaktan yana doğru parça tesiri yapan el bombaları, mancınıklarla atılan taşlarla ve toplum polisinin fırlattığı gaz bombalarının yardımıyla, hattâ cop yardımıyla tecrit edilmiş ufak grubun ve mitingi daha önceden izlemeğe gelen halkın üzerine kudurmuş gibi saldırdılar. Bir anda kafalar, suratlar kana boyandı. Bir kişinin üzerine 10 kişi, bıçaklarla, sopalarla çullandı. Polis, aldığı emir üzere, saldırganlara sıkıştıkları an yardım ediyor, aksi durumda ise zevkle seyrediyordu. 300 kadar genç ve işçi 2000 kadar satılmışın böylesine bir saldırısı karşısında doğal olarak dağıldı. Gerideki 30 bin kişilik grup ta, polis arabalarından ve gaz bombalarından yapılan barikatı kavgaya hazır olmadığı için aşıp kardeşlerine yardım edemedi. Yine de, öndeki dağılan gençlerin meydana getirdiği ufak gruplar, sokak aralarında ellerine düşen satılmışlara hak ettikleri dersi verdiler. Sonuç olarak bu olay bağımsızlık savaşı yapanların daha da bilenmelerine, sımsıkı biraraya gelmelerine yardım etti.

Amerika'nın alçak emperyalist şirketlerine, ordularına ve içimizdeki satılmışlara sesleniyoruz! Aklınızı başınıza toplayınız! Üzerimize gelmeyiniz! Sömürgeci Yunan ordularının İzmir çıkartmasında -Yunan halkına ve dünyadaki hiç bir halka düşmanlığımız yoktur. Kavgamız, hangi milletten olursa olsun, sömürücülere karşıdır.- ve yine bozgun sonrası tahliyesinde Amerikan zırhlılarının aldıkları görevleri unutmadık. Yine, Atatürk'ün «Türk milliyetçileri Amerikan gemilerini karasularında görmek istemiyor, hemen sularımızı terkediniz!...» emriyle, 40 ve 41 nci altışar gemilik Amerikan destroyer gruplarının, muzaffer ordularımız İstanbul'a girmeden iki gün önce sularımızdan çekip gittiğini de hatırlatırız sizlere. Ve yine, o devrede istiâl ordularıyla ortaklık edenlerin nasıl kaçtıklarını, elimize düştüklerinde ne olduğunu bir hatırlayınız.

Tekrar söylüyoruz, bütün bunları çok iyi hesaplayınız karşımıza çıkarken. Ve yine haykırıyoruz hep bir ağızdan:

«...... Tanklarıyla, toplarıyla gelseler dahi,
bağımsız olacaktır Türkün ülkesi...»

— YA BAĞIMSIZLIK YA ÖLÜM!

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Diyalektiğin kanunları VI

KARŞITLARIN MÜCADELESİ - ÇELİŞKİ

Öneminden ötürü çelişki üzerinde biraz fazla duruyoruz. Ve bunu, mümkün olduğu kadar, terimleri aydınlatma bakımından yapmaya çalışıyoruz.

Daha önce çelişkinin karakterlerini özetlemiştik.

ÇELİŞKİNİN EVRENSELLİĞİ

İdealist filozoflar, çelişkiden, yalnız fikir mücadelesini, fikirler arasındaki çatışmayı anlarlar. Oysa bu sadece çelişkinin bir biçimidir. Her süreç ancak çelişkiyle açıklanır. Göze görünmese de açık ve meydanda olmasa da çelişki vardır. Eğer herhangi bir sürecin ta başında çelişki olmasaydı, o zaman süreci esrarlı bir dış kuvvetin müdahalesiyle açıklamak gerekecekti. Daha önce gördük ki dış çevre, dış etkiler ikincildir, geçicidir; iç çelişki daimidir.

Her zaman her yerde çelişki vardır. Çelişki evrenseldir. Bütün kimyasal ve fiziksel olayların özünü araştıralım, hepsinde bir çelişki ya da çelişkiler, en az iki karşıtın mücadelesini buluruz, itici güçlerle çekici güçler sürekli olarak mücadele halindedirler. En basit bir atomu ele alırsak, elektronları çekirdeğin çevresinde tutan nispî denge iki karşıtın: burada çekici olan elektrostatik enerji ile, itici etki yapan kinetik enerji arasındaki mücadelenin sonucudur.

Canlı doğada da ölümle hayat arasında sonsuz bir mücadele mevcuttur. Şu halde hayat ve ölüm sonsuza kadar durmadan çözümlenen ve yeniden ortaya çıkan bir çelişkinin iyi yönüdürler. Her zaman aynı ama gene de her zaman yeni olarak doğa böylece değişir, dönüşür.

Matematik de diyalektiğin kanunlarının dışında değildir: (a - b) çıkartması (- b + a) toplamasıdır. Bu karşıtların birliğidir: Bir işlem (toplama) hem kendisi hem de kendisinin karşıtı (çıkarma) dır.

Toplum içinde de durum aynıdır. Hayvanın insana niteliksel (qualitatif) geçişini gerçekleştiren iş'tir, doğa ile insanın birliği, yani karşıtların birliği olan iş'tir, bütün toplumların ana çelişkisi olan iş'tir.

Belirli bir andan sonra, daha önce mevcut olan insanların eylemleri arasındaki farkların (avcılık, balıkçılık, hayvan yetiştirme) evrimiyle sınıfların doğuşundan sonra ortaya çıkan sınıflar arasındaki çelişki, sınıf mücadelesi, çelişki kanununun belli başlı yönlerinden biridir. Yeni üretici güçlerle eski üretim ilişkileri arasındaki temel çelişki tarihin devindiricisidir.

Ankara'daki büyük öğretmen mitinginde «halk temsilcisi» olarak onbinlere hitab eden ve konuşması büyük ilgi uyandıran Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Çevirme köyü muhtarı Köse Polat'ı okurlarımıza ve tüm devrimcilere tanıtıyoruz. Emekçi yığınların büyük bir uyanış içinde bulunduğu bugünün Türkiye'sinde, bu uyanışı kişileriyle, davranışlarıyla, liderleriyle yakından tanımak, yakından izlemek önemli bir görev hâline gelmiştir:

Bir devrimci tanıtıyoruz

Çevirme Muhtarı KÖSE POLAT

Ahmet SAY

— Anlat bakalım arkadaş, kimsin, nerelisin?

— **Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Kürecik bucağının Çevirme köyündenim. Köyümün muhtarıyım. 1935 Doğumluyum. Beş çocuğum var.**

— Okuman yazman?

— **Var. İlkokul üçüncü sınıfı okudum. Eğitmen okuttu beni. Eğitmenimin adı İbrahim Özdemir. Yaz. İbrahim Özdemir eğitmeni yaz. Ona çok şey borçluyum.**

— Kaç hane sizin Çevirme köyü?

— **Elli hane kadar.**

— Okul var mı köyde?

— **Var. Hemi de iki öğretmen.**

— Neyle geçinirsin? Çoluk çocuğun rızkını nasıl kurtarırsın?

— **Elli koyunum var.**

— Arazi?

— **Eh, otuz kırk dönüm kadar. Ama çorak.**

— Muhtarlıktan birşey almıyor musun?

— **Yılda 500 lira.**

— Düşün bakalım yıllık gelirin ne kadar?

— **Üç-dört bin lira vardır.**

— Kaç nüfusa bakıyorsun bu parayla?

— **Sekiz.**

— Bak Köse arkadaş, öğretmenler mitinginde yaptığın konuşmayı herkes çok beğendi. Gazeteler bile yazdı seni...

— **Ama ismimi yazmadılar...**

— Neyse.. burada herkes tanıyor seni, herkes seviyor. Ve herkes senin bu meseleleri nerden ve nasıl öğrendiğini merak ediyor...

— **Eeee, uyur idik uyardılar...**

— Nasıl uyardılar?

— **Gerçeğe bakarsan, biz Bektaşiyik. Hakkı, eşitliği severiz. Ordan uyandım...**

— Peki emperyalizmi lânetlemeyi nasıl öğrendin?

— **Aydınlarla oturur sohbet ederiz...**

— Sizin Akçadağ köylerinin esas derdi nedir?

— **Fakirlik, topraksızlık. Toprak kumlu verimsiz. Bire üç veriyor. Kulak asma...**

— Geçim için başka ne yapıyorlar?

— **Almaya'ya Antep'e, Adana'ya çalışmaya gidiyor köylüler.**

— Sizin orda ağa var mı?

— **Yok. Toprak yok ki ağa olsun. Biz dağların bekçisiyiz. Dağları bekleriz.**

— Tefeci var mı?

— **Çok.**

— Ne yaparlar tefeciler?

— **Yüz lira için ayda beş lira faiz alır.**

— Türk milletinin en büyük düşmanı kim?

— **Amerika ile işbirlikçileri.**

— İşbirlikçi ne demek?

— **Amerika ile ortak iş alıp iş çalıştırandır.**

— Torbalı'da köylüler hazine arazisini işgal etti. Bu konuda ne dersin?

— **Orada herhal topraksızlar çok sıkıntı çekmiş. Ağaların zulmü var demek. Haklıdırlar...**

— Peki, Malatya köylüleri olarak Atalan köylüleriyle dayanışmak istemez misin?

— **İsteriz.**

— Dayanışma olarak ne yaparsınız?

— **Bildiri yayınlamasını öğrendik, bildiri yayınlarız. Anayasa var. Tabii dayanışırız.**



KÖSE POLAT

— Anayasayı seviyor musun?

— **Seviyorum.**

— Neden seviyorsun?

— **Köylüyü düşünüyor.**

— Okudun mu anayasayı?

— **Okudum.**

— Nerden aldın da okudun?

— **Maarif yoluyla okullara göndermişlerdi.**

— Particilikten hoşlanır mısın?

— **Hayır.**

— Neden?

— **Bir nevi dalaveracılık. Halkı aldatmaca...**

— Sen hiç aldandın mı?

— **Çooook!**

— Kim aldattı?

— **Her gelen partili.**

— Sen köy muhtarlığına kaç oyla seçildin?

— **133 oyla. Rakipsiz adaydım.**

— Köyündeki köylüler de senin düşüncende mi?

— **Uyandı hepsi.**

— Kadınlar?

— **Yok, fazla değil.**

— Dünyada en çok kimi seviyorsun?

— **Bütün insanları... Biz insan sevgisine dayanırız...**

— Türklerden en çok kimi seviyorsun?

— **Atatürk başta gelir.**

— Sonra?

— **Söylemek icap etmez. Ama bütün devrimci arkadaşlarımı severim...**

— Köylüne bir mesajın var mı?

— **Var, küçüklerin gözlerinden, büyüklerin ellerinden öperim.**

— Aydınlara mesajın var mı?

— **İyi olur. Hakki aydınlarsa, zulüm görenlerin yanına koşsunlar. Halkı uyarsınlar. Vazifesini yapsınlar...**

— Köyüne yardım istiyor musun?

— **Yok istemiyorum.**

— Neden?

— **Külfet olmasın. Hem biz herkesin yardımını kabul etmeyiz.**

— Külfet olmazsa?

— **Eh, o kadar istekli olan varsa, Çevirme köyü okuluna araç gereç göndersin.**

Bir Dönemeçteyiz

Behzat AY

Kim ne derse desin bugün Türkiye bir dönemece gelmiş bulunmaktadır. Bu dönemeç feodal, emperyalist ve kapitalist kösteklerden kurtulma, sıyrılma, arınma dönemecidir. Bu dönemeç daha az güçlüklerle geçilmelidir. Tam bağımsız, antifeodal ve kapitalist olmayan bir yörüngeye girmek için kendimizi iyi ayarlamamız gerekmektedir.

«Yedi Düvele karşı» Dünyanın ilk ulusal kurtuluş savaşını vermiş olan halkımız bugün bağımlı bir duruma getirilmiştir. Bu bağımlılıktan kurtulmanın, gecikmeden kurtulmanın çârelerini akıl-bilim yoluyla bulmamız mutlaka gerekmektedir.

Nasıl oldu da emperyalist bir ülkenin koltuk altına girdik? Ve bu koltuk altı bize nelere mal oldu? İkili anlaşmalar, yardım maskesi altındaki soygunlar, üsler, danışmanlar, bağımsız postaneler, pazarlar v.b. bizi ekonomik, politik, kültürel alanlarda kıskıvrak bağladıktan sonradır ki Johnson bir söylevinde Türkiye'yi Kore ve Vietnama benzetmiştir. Şimdiye kadar akıl ve bilim yolu ile düşünmiyenler, artık başlarını avuçları arasına alıp kendilerini eleştirsinler. Ve zaman geçmeden ulusal olan yolu benimsesinler. Johnson, Türkiye'yi Vietnam'a benzetmekle dilinin altındaki baklayı bir yıl önce çıkarmış olmadı mı? İstanbul'da, İzmir'de filosunu demirlemekle, Karadenizde filosunu gezdirmekle ve buna benzer gösteri ve kışkırtma çabaları ile bir plânı uygulama alanına sokmak istemiyor mu Amerika? Ve bu zincirin halkaları birbirine eklenip gelmiyor mu? Yeni halkalar eklenmiyor mu bu zincire? Bu yeni halkalar kuşkularımızı arttırmıyor mu?

Yapacağımız iş çok uyanık olmak, ulusal cephede birleşmek... Gazi Mustafa Atatürk'ün aydını, gençliği, subayı ve halkı olarak tekrar vücut olup, Türkiye'yi antiemperyalist, antifeodal, antikapitalist bir yörüngeye tezelden sokmak... İşte bu dönemece geldik. Bu dönemeç mutlaka tezelden geçmemiz gereken bir dönemeçtir. Yedi sekiz yıldan beri bir birikim olmuştur. Bilinçlenme artmaktadır. Bugünün genci, öğretmeni, subayı, halkı on yıl öncesinden çok daha değişiktir. Dünya ve yurt olayları, değişim ve gelişimler, çeviri kitaplar, yayımlanan dergiler ve gazetelerdeki birçok yazılar bilinçlenmeyi sağlamıştır. Sağlamaktadır. Bu bilinç ışığında çok güçlü, çok dikkatli olarak gelip dayandığımız dönemeci mutlaka geçmemiz gerek.

Kendimize gelelim: ya birleşmek ya ölüm!

Hikmet KIVILCIMLI

Yarım Yüzyıllık Mustafa Kemal denemesi, herşeyi, bütün trajik ve komik yanlarıyla ispatlamış bulunuyor: ya KURTULUŞ SAVAŞI; ya en soysuzca KÖLELEŞMENİN MEZARTAŞI! «KANLI PAZAR»ın, sıcak, genç türk ve müslüman kanıyla bize ateş renkli ölümü uzatarak bir yol daha öğrettiği BİRİNCİ DERS budur.

İki GERÇEKLİĞİMİZ her gün iki tokat gibi suratımıza vuruluyor. Önce, şu iki birbirinden hem uzak, hem içiçe olayı en görmek istemiyen göze batıralım:

1969 Şubatının 16 ncı günü en vurdum duymaza gazeteler bildiriyor: **KANLI PAZAR!**

1969 Şubatının 17 nci günü TRT yayınlarından dinliyoruz: «AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ YUNANİSTANDAKİ ASKERİ DARBEDEN SONRA KESTİĞİ ASKERİ YARDIMA YENİDEN BAŞLADI!»

Bu iki olay bize neyi gösteriyor? Biri Türkiye'de, ötekisi Yunanistanda imiş gibi gözüken her iki olay: ucu Washington'da dövülen aynı zincirin iki halkasıdır! Pasif tedadüflerle değil, en domuzuna hesaplarla en az 20 yıldanberi Türk milletinin ve Türkiye müslümanlığının boynuna dolatılan her zerresi bin bir casus teşkilâtının AKTİF plânlayışıyla hazırlanmış lânet zinciridir bu. Bakın ne denli kolay, açık, rahat çalışıyor Emperyalizm:

Çağrılmıyan, ama git de dedirtmiyen Amerikan 6 ncı filosu, mütareke yılları dehşet saldığı Türkiye karasularına **müslüman** kadınlarıyla **gâvur** Amerikalıyı göbek havasında çiftleştirmek perdesi altında SÖMÜRGE cünbüşü yapmak üzere sokuluyor. Hergün, büyük şehirlerimizde, Sağlı, Sollu dudak bükmeyle **uzaktan** seyredilen masum veya münafık gösteriler, ansızın değişiyor. Rus gömlekleri takınmış Ergenekon Arslanları, yahut, mızraklarının ucuna Kur'an-ı Kerim takan Yezit askerleri gibi tekbir getiren sözde müslüman aylıklı gangster bozmaları: Amerikan hava kuvvetleri indirimlerinin, Amerikan zırhlılarında İstanbul Belediye Başkanını sarmaş dolaş eden helikopterlerin «NEZARETİ ALTINDA», müslüman İşçi - Gençliğine, müslüman İşçi - Gençliği «KANLI PAZAR» oynuyor.

Ve ertesi gün, Amerikan Emperyalizmi, Yunanistanda, Amerikan casus teşkilâtı CİA eliyle hazırlayıp, Türkiyeye örnek gösterdiği en rezil Cunta kukla askerlerine: sanki o zamana dek sahiden «KESMİŞ» gibi, tanklar, gemiler, füzelerden süslü oyuncaklar sunduğunu bütün dünya radyoları ile yayarak «Kanlı Pazar» la ürküttüğü veya ürkütemediği masum veya münafık çocukları hem imrendiriyor, hem tehdit ediyor.

Finans-kapital bu. Aynı Kıbrıstan neler, ne maydanozlu köfteler çıkartmaz ki? Dün Derviş Vahdeti, bugün Alpaslan Türkeş veya Saidî Nursî. Dün «31 MART VAKASI», bugün «KANLI PAZAR»! Emperyalizmin cebinde hergün çıtırdattığı çerezleridir.

Bunu hâlâ anlamıyor muyuz, anlamıyacak mıyız?

Tedaviye kalkmadan önce, teşhiste yanılmıyalım. Olanlar, evrensel yabancı Finans-kapitalin, küçük kapitalist uydularındaki yerli Finans-kapital şubelerince her saat başı oynattığı oyun dur. Yunanistanda «KASABİKO». Türkiyede «Kılıç-kalkan», yahut «MEHTER TAKIMI» Komando. Bunlar «AŞIRI» değişiklikler değil. Bir tek rejisörün elinden (Pentagon - CİA madalyalı Wall - Street'ten) aynı saatte, aynı masada kotarılıp sahneye konmuşturlar. Ara sıra, kartlar eskidikçe, aktörler yenileştirilir.

Amerikan dolarının şakası yoktur. Kulsan, yüzde yüz herşeyini teslim edeceksin. Menderes, Kruşçof'u Ankaraya çağırıp, kendisi Moskova'ya gitme cilvesine kalkar kalkmaz ,on onbeş gün geçmedi, bir gece yarısı, adam kaçacak yer bulamadı. Ve İstanbul vâlisi olacak, aziz ahbabı Amerikan Albayı casusun: o gece kendisine Yeşilköy'de geceyarısı için verdiği randevusuna, böyle sadık bir adamken, nasıl olup ta gelmediğine hâlâ şaşar durur!

Urfa kebabı kadar «Meşhur» Koalisyon Hükûmeti günleriydi. Türk ordusunun, Amerikan Başkumandanından izin almaksızın kılını kıpırdatamıyacağı, Kıbrıs dolayısıyla, Türkiye Başbakanına resmi özel kırmızı balmumu ile bildirilmişti. Washingtona giden İnönüye Conson, filmini gösterdi, saray bahçesine inerlerken. Amerikan casus uçakları, Türkiye Başbakanının helâya gidişini bile tâ yukarılardan dakikasında fotoğraflayıp dosyasına geçiriyorlardı.

Uslu «Ağır işitken Sultanı» mız, avucu içine konulan filimli hakikate: «Yâ öyle mi?» diyesi oldu. Amerikan casus generali Ankara'ya damladı. İnönünün yerine, — İnönü'nün deyimiyle - **«BİR BAŞKA BAŞKAN»** aradı. Başı, en allerjisi huylu Bölükbaşı çekerek, bütün «MUHALEFET» o saat, «Rokenrol» temposunda alaturka halay çekmiye girişti ve CHP'yi «yumuşak alt karnından» vurdu, iktidardan düşürdü. Ve Türkiye Finans-kapitalinin «SÜNBÜL BEBEK TOHUMU» AP'nin başına, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinin başına kimi getirdi? Artık hiç değilse onu bilmiyen yok. Mühendis çıkar çıkmaz Amerikada uzman, Türkiyeye döner dönmez Bayar'ın «Bizim» dediği Sular idaresinde «Barajlar Kralı», AP de «zuhur» eder etmez milyarderler Amerikasının tekin şirketinde seçkin, İnönü tekerlenir tekerlenmez «TOPLUM POLİSÇİ», tabancadan «TOPLU» Başbakan: Demirel.

Öyle geliyor ki O bile bir pazarlığa itiliyor. AP oy davarları sürüsünü yemlemiye mecbur. Kıbrıs «Tükenmez» inde Yunan Cuntası utanmazlığı, Karaağaç istasyonunda alay etmişti. Hem üç beş ekonomik çıkar sağlamak, hem Cunta şımarıklığına denge bağlamak zoruyla, Demirel Sovyetlerle Menderesinkinden çok daha esnek, köstek selâm sabaha başlar başlamaz... «Selâmün aleyküm Kıbrıs Başbuğlu Derviş Vahdeti Komandoları!» Ve Aleykümüsselâm: Allahü Ekber'li Komünizm düşmanı «CİHAD» ı âzam!» Ve «Pan - Turalizm» mi kanun üstündedir, kanun mu «Pan - Turalizm» in altında? Neden «kurtarmıyalım» Altaylardaki Kan kardeşlerimizi? Kaka Kaoki'lerden, kötü Vantiyö'lerden aşağı mı kalacağız?

Evet. Lûtfen kendi omuzlarımız üstündeki kafalarımızı kulaklarımıza dek örten külâhlarımızı azıcık önümüze koyarak DAVRANIRKEN DÜŞÜNMİYE alışalım .Düşünülecek şeyse, atla deve değil. Azıcık tarih okumayı anlıyanlar yaşlı olmasalar da görebilirler. Şunu, her türlü çirk ve çepelden abdest alıp iki kûlhuvallah bir elham okuyup, bütün yüreğimizin «ihlâsı» ile «ikrar» edelim: 1800 yılındanberi BİNSEKİZYÜZ YILINDANBERİ TÜRKİYEYİ TÜRKİYE İDARE ETMİYOR. Yalnız Türkiye mi? Hiç bir milleti «kendisi» idare etmiyor. Her milleti yaratan «KAPİTALİZM» güdüyor. Kapitalizm denilen ejderhanın dizginleri: 19 uncu yüzyılda İngiliz'in elindeydi, 20 nci yüzyılda AMERİKAN eline geçti. Kapitalizme canını, malını, ırzını, namusunu teslim eden hiç bir ülkeyi, kendi içinden, başına buyruk hiç kimse yönetemez. O **«Batı uygarlığı»** idi, **«Özel Teşebbüs»** idi, **«Kamu yararı»** idi, **«Sosyal Devletçilik»** idi, **«Bağımsızlık»** tı, **«Özgürlük-Özerklik»** ti, **«Kişiliklik-Pişiliklik»** ti.. hepsi, finans-kapital sofrasında meze.

Daha som gerçek ortada. Bugün hiç bir kapitalist ülke, Uluslararası Finans-kapital'in Ağababası Amerikan **(PARA-CASUS-ORDU)** üçüzü dışında gık diyemez. Siz bir kapitalist ülkeyi falan yaldızlı Başbuğ, yahut filân kılına dokunulmaz Meclis mi yeder sanırsınız. Aldanırsınız. İnsanlığın önünde iki rahmetten biri var: ya bile bilesiye, tüm bilinçli, kıyasıya, öldüresiye ve ölesiye MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI göze alınır; yayut sürünesiye, sömürülesiye, çürüyesiye, geberesiye kullaşılır, köleleşilir. Bunu anlamak için, sonraki «ÜÇÜNCÜ DÜNYA» palavralarınca maval dinlememize hacet yoktu. Yarım yüzyıllık Mustafa Kemal denemesi, herşeyi, bütün trajik ve komik yanlarıyla ıspatlamış bulunuyor: ya KURTULUŞ SAVAŞI; ya en soysuzca KÖLELEŞMENİN MEZARTAŞI!

«KANLI PAZAR» ın, sıcak, genç Türk ve müslüman kanıyla bize ateş renkli ölümü uzatarak bir yol daha öğrettiği BİRİNCİ DERS budur.

Gelelim İKİNCİ DERSE, **«Devrimci»** gevezelikler yeter!

«Mustafa Kemal Yürüyüşü»... güzel şeydir. Yürümesini bilirsen. Başını ayak, ayağını baş ederek, yusyuvarlak tekerlenmeyi «yürüyüş» sanmazsan.

30 bin müslümanı Beyazıt'tan Taksim Opera yapısına dek kuzu kuzu götürmek çok hoşa gidebilir. Ama, Taksim Parkında çöreklenmiş üçbuçuk Finans-Kapital gangsterinin ekmeğine yağ sürerce, Toplum Polisinin bilmiyerek âlet edildiği hinoğluhince tuzağa baştankara düşürtmek: 6 ncı Filo helikopterinin gökte yellenen kahkahası altında, 3 bin kişi önünde 30 bin kişinin it dalamış keçiye döndürülmesi ne güzel şeydir, ne hoşa gider.

Cumhuriyeti «ilelebed» Türk Gençliğine emanet eden **Mustafa Kemal böyle mi yürüdüydü?** Kendimize gelelim. Sürüyle martavallara karınlar tok olsun artık. Tarih yapmayı, şiir yazmakla, roman okumakla karıştırmak yetti, arttı. Her adım atışımızda şunu unutmıyalım: biricik olumlu geleneğin, Cumhuriyetin emanet edildiği kuşağız; koca bir Türk ve müslüman milletin alınyazısını taşıyoruz; ve hiç şakası olmıyan en balta girmemiş Finans Kapital ormanının cöngül kanunları içindeyiz. Daha ciddi, daha samimi, daha uyanık olalım.

MUSTAFA KEMAL: **«Hepsi kalpak, golf biçimi elbiseler, golf pantolon, yün çorap»** giymiş ne fazla, ne eksik 12 arkadaşıyla 25 Mayıs 1919 sa bahıo çakar almaz Seferberlik artığı tek otomobile ve yaylılara binip: **«Dağ başını duman almış-Gümüş dere durmaz akar»** marşıyla Samsun'dan yola çıkar çıkmaz, Yunan İzmir'den denize dökülüverdi mi sanıyoruz Paşanın heybetinden?... Finans-kapital hep öyle yeşil masallar uydurarak en som Devrimci davranışları insan üstü; bulutlar ötesinde yitirmek ister.

KANLI PAZAR zehiri içilirken, Mustafa Kemal Yürüyüşü dolayısı ile bir yol daha suyun yüzüne çıkan kimi doğruları tekrar edelim

Objektif Güçler bakımından gerçek Mustafa Kemal Yürüyüşünün 2 genel karakterini analım:

1. — MUSTAFA KEMAL, Anadoluya geçmeden, Yakındoğunun en yavuz, hattâ zafer kazanmış silâhlı gücü (İki Orduyu bir araya getiren) III üncü ordu gibi, merkezi Konya'da bulunan II. ordu da, fiilen Kurtuluş Savaşına girişmişlerdi. İstanbulda sayılan I inci ordunun başlıca kolorduları Anadoluya geçirilmişlerdi. Mustafa Kemal Anadoluya ayak basarken, Hamidiye kah-

ramanı Rauf Bey, Ege bölgesini tarayıp **«Teşkilâtı Mahsusa»** nın (gizli askercil örgütün) en gözü pek (Çerkes Etem, Reşit gibi) elemanlarını harekete geçirmiş; ilk Kuvayı Milliyeci ateşi ağalara, sonra Yunanlı dış düşmana açılmıştı.

Demek, Kurtuluş Savaşında her şey, bütün ülkenin gizli, açık gerçek güçlerini bir merkezde örgütlemekle yürüdü. Şimdiki **Mustafa Kemal Yürüyüşünü** örgütliyenler, tüm Türkiye'nin benzer örgütlerini birleştirmek şöyle dursun, bir öğrenci ve bir sendika örgütü dışında, başka hiç bir kardeş örgütün katılmaması prensibinde direndiler... Sebep? «Bu işin sorumluluğu», yahut «şerefi» o iki örgüt dışına kaçmasın! Sizin dükkân mı daha çok iş yapacak, bizim dükkân mı esnaflığı. Faşizme meydan boş kalsın. Dünya bizim elimizde batsın.

Böyle Mustafa Kemal Yürüyüşü olmaz.

II. — MUSTAFA KEMAL, ordu örgütünün haber alma sinirleri işlemezse, her şeyin felce uğrıyacağını biliyordu. Batumdan Edirneye dek, Türkiyenin bütün ordu ve birlik komutanları, yıl dırım telgrafları şifresiyle, birbirlerini uçan kuştan haberlendiriyorlardı. Anadoluya kafa tutan İstanbul hükümetinin içinde, gerçek güç ordunun Savunma Bakanları ve Genelkurmay Başkanları, Mustafa Kemale özel şifrelerle bağlıydılar. Bu derinliğine ve genişliğine haber alma örgütü, dostun, düşmanın yatak odasında geçenleri bile, ne sultanın, ne işgalci düşmanın runu duymadan, Kurtuluş hareketine dakikası dakikasına iletiyordu.

Mustafa Kemal Yürüyüşüne istenmedikleri halde candan katılanlar, daha Beyazıt meydanında, Faşistlerin suikast hazırlıklarını öğrenip bildirdiler. Ona rağmen, Teknik üniversite önüne, yâni faşist gangsterlerle burun buruna geldikleri zaman bile, savunmak istiyen halkın elini kolunu bağladılar. Zaferi içmeden sarhoş oldular. En basit meşru nefis müdafaasından yok sul bırakılan yığınlar, yüzde yüz bozguna kan ve gözyaşı içinde salındı.

Böyle Mustafa Kemal Yürüyüşü olmaz.

Sübjektif Kişiler bakımından Mustafa Kemal Yürüyüşünün 2 özel karakterini de anmadan geçmiyelim.

1. — MUSTAFA KEMAL gençti. 38 yaşında **«Üzerinde ordu müfettişliği üniforması»** vardı. Cebinde Halifenin saydığı 30 bin altından milyon kez değerde, Türkiye'nin sivil-asker bütün güçlerine Padişahınkinden üstün ve kayıtsız şartsız emir verme yetkisi yazılıca bulunuyordu. Ancak, Mustafa Kemal ne o üniformanın ne bu altın yetkinin ürünü olmadı. O, kişi olarak, emperyalizmin genel bunalımlar çağında Türkiyede patlamış hemen bütün ayaklanmalara, isyanlara, gizli ihtilâl kuruluşlarına, açık çete ve meydan savaşlarına gözünü kırpmadan katılmış adamdı. Yıldırım Orduları Kumandanlığına dek yüzlerce ateş ve bozgun çenberinde denenerek bilgi ve karakter sınavları vermişti. O nedenle, her biri savaşta rütbe almış nice Paşalar, Mustafa Kemal'e güvençle ve bilinçle öncülük hakkını ve görevini tanımışlar, seve seve disiplinle itaat etmişlerdi.

Mustafa Kemal Yürüyüşü ve benzerleri, ancak öyle şefler içindir. «Yürüyüş» örgütçüleri, öyle uzun çıraklık savaşında, ateşler ve bozgunlar içinde sınav vermiş olmıya bilirler. Bundan ötürü hiç birisi yadırganamaz. Hiç değilse gençlerin hepsi, çok saygı ve sevgi değer... dünkü çocuklardır. Ne var ki, sosyal ateşe ve bozguna uğramışları sırf yandıkları ve yenildikleri için taşlamakla üniforma ve yetki sağlanacağına inanmış kişilerin yanılmazlığını tapınç konusu sanmak: tecrübeyi, bilgiyi ve bilinci, bir Maşrıkıâzamın mürit ağzına tükürüğü yerine geçirmekti.

Böyle «Musuafa Kemal» lerle yürüyüş nereye varır?

II. MUSTAFA KEMAL «Rakıybi» Enver Paşayı Anadoluya sokmadı. Kimi hüdayinabit ve anadan doğma «Maşrıkıâzamlar» da, diyelim beğenmediklerini kendi mâlikânelerine sokmıyabilirler. Yalnız, «Eski» Paşa Enver'in **«Teşkilâtı Mahsusasından»** yararlanamamazlık edilmedi. Kurtuluş savaşına en ufak ilgi gösteren İttihatçı olsun, İtilâfçı olsun ayırt yapılmadı. Türkiyenin «Eski», «Yeni» bütün düşünce ve davranış insanlarını Mustafa Kemal her aşamada ciddiyetle çevresinde toplamaktan ürkmedi. Ve Kurtuluş Savaşının en yanardağlı ortamında, Büyük Millet Meclisini inanılmaz Demokratik bir devrim güdümüyle zenginleştirip güçlendirmeyi bildi.

Mustafa Kemal Yürüyüşünü bir imtiyaz sananlar, «Yeni» nin, «Eski» yi domuz görmekte haklı bulunduğu teziyle, bir türlü «Eskiler» fobisinden silkinemediler. O zaman İkinci Millî Kurtuluş Savaşında Polis korkusu, AP nin Allah korkusunu sömürüşüne döndü.

Böyle «Mustafa Kemal» lerle yürüyüş nereye varır?

Sakın yanlış anlaşılmasın. Mustafa Kemal Yürüyüşü yapılmamalıydı, değil, **Mustafa Kemal gibi** yapılmalıydı. «Biz kimiz ki Mustafa Kemal gibi olalım» denemez. Mustafa Kemal değilsen, onun Yürüyüşüne de kalkışma. Her adımının kutsal Kurtuluş Savaşına giriş olduğuna inanmıyanın bu yolda işi ne?

Ancak aşağılık cinayeti Pop Gaponlar da hazırlamış olsa, sonunda millete sırtlan yüzünü gösteren Finans-kapital pişman olacaktır. Yaşayışı durdurabiliyorlar mı? Bir tek insan yaşadıkça: Kurtuluş Savaşı yürüyecektir.



Kanlı Pazar'dan bir görünüş

Elif'in Babası

Rıfat Ilgaz

Bir yürekli kişiydi
Elif'in babası bir aydın kişi
Er kişi niyetine elbağladılar sağlığında
Kıblesini şaşıranlar
Amerikan gemilerine karşı diri diri
Kıldılar namazını Dolmabahçe'de
Bir öğle üzeri

Kış ortasında bir güneşli Pazar'dı
Sağdı henüz
Vardır böyle Pazar'lar yaşantılarımızda
Ama hiçbir Pazar böylesine utanç verici
Böylesine aşağılık olamazdı çağımızda
Elif'in tutup elinden babası
Gemiler gösterecekti dizi dizi
Tutsaklığın kirli duvarlarına çizilmiş
Demir atmış bağımsızlığımıza
Gemiler gemiler çirkin gemiler

Sonra ışıklı yüzler gösterecekti gencecik
Işıklı yüzlerde parça parça bulut
Sonra satılmışlık sonra kahpelik
Sonra yeniden sevinç yeniden umut
Sonra cop sonra şiş bıçak kanca
Benzin patlaması, gaz kokusu, kan

Köpekliğin köleliğin zincir şakırtısı
Ne varsa öretecekti Elif'çiğine
Çocuklar değil miydi büyük yüzdelerle
Bütün borçlarımızı üzerlerine alan
Ne varsa tutsaklık adına öğretecekti
Ne varsa uygarlık adına sunulan

Bırakıp bütün bildiklerini bir yana
Bize alanlarda ölmesini öğretti.

19 Şubat 1969

Bağımsız Türkiye

Yalancıdan koru yurdunu sakın
Dönüp de geriye el etmesinler
Gene kurtuluş var tavrını takın
Gelip Akdeniz'i yol etmesinler

Dost görünür emperyalist emeli
Türkiye bağımsızdır demeli
Denilmezse çağıralım Kemal'i
Cephede Mehmedi deli etmesinler
Conson'la masada yiyip içenler
Zevkû safa ile günü geçenler
Devletten devlete gökten uçanlar
Şanlı Türklüğümüzü pul etmesinler

Girmesin yabaancı toprağımıza
Nasıl göz koyarmış geline kıza
Konmasın pis tözek toprağımıza
Emeği gâvura yol etmesinler

Sene altmış sekiz, yirminci asır
Sen yürüyemezsen yolda mı kusur
Bir yanı evinde bulmazken Hasır
Kıratı zengine bol etmesinler.

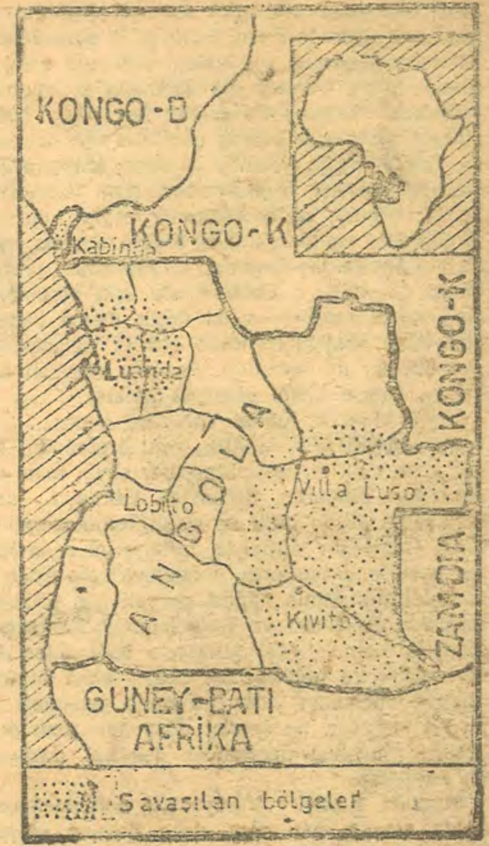
Pek fazla acıya dayanmaz yürek
Bağımsız Türkiye milletçe görek
Çırakman hür doğdum hür olmam gerek
İtin kapısına kul etmesinler.



Afrika'da Kurtuluş Savaşları

IV - Angola'da Kurtuluş Savaşı

İlhan Savaşçı



Portekizin yürüttüğü sömürge politikası, Fransızların kaynaşma politikasını andırıyordu. Denizaşırı toprakların anavatanın bir parçası olduğu kabul ediliyor ve Afrikalıların Portezik vatandaşı olabilme yolları, bazı şartlara bağlı olarak, açık tutuluyordu. Bu şartlar ise oldukça ilginçtir: Afrikalının katolik dinini kabul etmesi, Portekizce okuyup-yazmayı öğrenmesi ve yüksek bir hayat standardına kavuşması gerekmektedir. Bugün, Angoladaki 4 milyon Afrikalıdan ancak 150 bini Portekiz vatandaşlığına kabul edilmiştir Bu rakkam, kaynaşma politikasının başarısızlığını açık şekilde göstermektedir.

Portekiz, sömürgelere siyasî bağımsızlık verme yolunda Fransanın tutumunu izlemedi. Aksine her türlü milliyetçi hareketi kanla bastırıp, anavatandaki faşist rejimi burada da aynen uyguladı: **«Lizbon yönetimi, anavatanda olduğu gibi, casusları, habersiz tevkifleri, kollektif cezalandırmaları ile otokratik ve sertti. Afrikalılar, hâlâ gruplar halinde toplanarak hükûmet ve özel teşebbüs projelerinde köleler gibi çalıştırılıyorlardı.»** (1)

PORTEKİZ ve NATO'NUN AŞARI İLGİSİ

Portekiz ve NATO'nun Angola'ya bu aşırı ilgisi acaba nereden geliyor? Bu sorunun cevabı çok basittir. Angola, Portekiz sömürgeleri içinde doğal kaynakları, madenleri en zengin olanıdır. Ülkede geniş petrol, demir, elmas, bakır, uranyum ve altın yatakları vardır. Ayrıca kahve kakao, şeker, nebati yağ gibi tarım ürünlerine sahiptir.

Geniş rezervelerinden ancak pek azı bugün kullanılmakta olan petrol üretimi, Amerikan, Belçika ve Fransız sermayesine bağlı ikinci dereceden şirketler tarafından kontrol edilmektedir. Demir üretimi Batı Almanya sermayesi, elmas üretimi ise milletlerarası sermaye tarafından kontrol edilmektedir. Portekiz ise yalnız tarımsal üretimle ilgilenmektedir.

Angolanın dış ülkelere - Portekiz dahil - ihracatını gösteren aşağıdaki birkaç rakam, ülkenin olanakları hakkında bir fikir verir. (2)

1966 yılında Angolanın ihracatı - milyar «escuedos» olarak

(Ayni yıl 1 dolar = 28,75 escuedos)

Kahve	3
Elmas	1,1
Sisal Keneviri	0,3
Demir cevheri	0,1

Ayrıca Angola'nın sahip olduğu bakır, uranyum, manganez gibi stratejik maddeler, büyük emperyalist devletlerin ilgisini, şiddetle çekmektedir.

— KURTULUŞ SAVAŞI NASIL BAŞLADI —

Her ülkede kurtuluş savaşının başlaması süreci, değişik biçimlerde ortaya çıkıyor. Kimisinde kanla bastırılmaya çalışılan «bağımsızlık» yürüyüşleriyle, kimisinde ise gerilla baskınları ile...

Angola'da mukavemet hareketini, uzun süre, Afrikalıların aralarında kurduğu gizli örgütler yönetti. Bunların gayretiyle, 1960 yılında, birbirinden bağımsız gibi görünen irili ufaklı birçok ayaklanmalar yer aldı. 15 Mart'ta Kuzey Angoladaki kahve plântasyonlarında çalışan yerlilerin isyanı çok kanlı oldu. 500 Portekizli ile onlara bağlı 700 Afrikalı öldürüldü. Fakat bütün ayaklanmalar sömürge yönetimince, vahşice bastırıldı.

Ayni yıl, başka bir olay, bütün dünyanın dikkatini Angola'ya çekti. Bir grup Portekizli, Salazar'ın Portekiz ve Angola'da yürüttüğü sert politikayı protesto etmek üzere, lüks Santa Maria taransatlantiğini ele geçirdi. Olay, dünya basınını uzun süre meşgul etti.

Portekiz sömürgecilerine karşı silâhlı savaş, gerilla savaşı, daha ilerdeki bir tarihte, 4 Şubat 1961 de başladı. Bu tarihte birçok silâhlı grup, Luanda yakınlarındaki Portekiz karakollarına hücum ettikten sonra ormanlara çekildi. Hücumu tertipleyenler «Angolanın Kurtuluşu için Halk Hareketi» (MPLA) üyeleriydiler. Bu örgüt, başlangıcından bugüne kadar kurtuluş savaşını yönetmektedir. (MPLA) nın başkanlığını **Dr. Agostinho Neto** yapmaktadır. Dr. Neto ülkesinde olduğu kadar, milletlerarası alanda da kendisini kabul ettirmiş bir insandır. Yönettiği savaş ise, herkesten evvel, haber bültenlerinde MPLA'ya geniş yer vermek zorunda kalan, Portekizliler tarafından tanınmaktadır.

KURTULUŞ SAVAŞI NE DURUMDA?

Luanda çevresinde başlıyan savaş, özellikle kuzey eyaletlerinde, Portekizi güç duruma düşürdü. Gerillaların Kongo sınırından yönetilmesi nedeniyle ayaklanma bir türlü bastırılamadı. 150 millik Kongo (Kinşhasa) sınırını kontrol edemiyorlardı. Başlangıçta, ayaklanan 8000 milliyetçiyi ezebilmek için Portekiz 40.000 asker gönderdi. Bugün bu sayı 70.000'e çıkmıştır. Bu ordu bütünüyle NATO silâhları ile donatılmıştır. Kim demiş NATO silâhları «millî» amaçlarla kullanılmaz diye? İşte sömürgeci Portekiz, Angolada yürüttüğü sömürge savaşında, bu silâhları «millî» amaçlarla rahatça kullanabiliyor. Yeter ki amacınız, Amerikaya göre de «millî» olsun. Amerika için millî olan herşey, sizin için de millî olmalıdır. Örneğin, Yunanistan Kıbrısa NATO silâhları ile donatılmış askerleri gönderirse, bu onun «millî» amaçlarına çok uygundur; yanılıp da siz böyle bir işe kalkışırsanız, Kıbrıs Türklerini korumak için jetleri falan uçurursanız, bu sizin «millî» amaçlarınıza uygun olmayan bir davranış olur. Alırsınız mektubunuzu postadan. «Benim verdiğim silâhları benim isteğim dışında kullanamazsınız» diye. Üstelik siz Amerikada iken bir de bakarsınız bakanlarınız geride istifa edivermiş.

Amerikanın Angola savaşına müdahalesi yalnızca NATO silâhları yoluyla olmadı. Kinşhasa Kongosu, Mobutu'nun yönetiminde tam bir Amerikan uydusu haline gelince, sınırda çarpışan Angolalı vatanseverlere türlü güçlükler çıkarmaya, tuzaklar kurmaya başladılar. CIA ile ilişkileri olan Amerikan yetiştirmesi **Holden Roberto** çeteleri, Kongoda üslenip, vatanseverleri arkadan vurmaya koyuldular. Böylece Amerika, Portekizlilerin mağlubiyeti halinde (bu sonuç kaçınılmazdır), ülkeye Angola vatanaseverleri yerine, kendisine bağlı silâhlı bir grup hakim olmasını sağlamaya çalışmaktadır. (3)

Amerikan desteğine rağmen, bugün Portekiz, güç durumdadır. Mozambik ve Angolada yürüttüğü sömürge savaşları, fakir Portekiz ekonomisinin taşıyamıyacağı bir yük haline gelmiştir. Her yıl bütçenin 40 %'ı savaş giderlerine ayrılmaktadır. Dünya kamu oyu önünde ise, kimsenin yüzüne bakamıyacak duruma düşmüştür. Birleşmiş Milletler 1961 Haziranında sert tedbirlere son verilmesini Portekizden istedi. Bundan sonraki yıllarda 17 üyeli Sömürge Aleyhtarı Komite, Portekizin Afrikadaki bütün sömürgelerine bağımsızlık vermesini istedi. Her yıl bu isteği tekrarlyarak, bütün dünya devletlerini Portekize baskı yapmaya çağırmaktadır. Dünya üzerindeki her işe burnunu sokan A.B.D. ve İngilterenin «iç işlerine karışmamak bahanesiyle» bu kararlarda çekimser kaldığını da belirtelim.

Bugün, ülkenin 15 eyaletinin 9 unda, vatanseverler Portekiz sömürgecilerine karşı savaşmaktadırlar. Bu savaşta önemli başarılar elde etmiş durumdadırlar. Mozambik ve Portekiz Gine'si ile birlikte Angola kurtuluş savaşçılarının başarısı, Afrikadaki Portekiz sömürgeciliğinin sonu olacaktır. Bunu her iki taraf da bilmektedir. Kurtuluş savaşçıları aralarında dayanışma ve beraber hareketi sağlamak için geçen ay Hartumda «Portekiz egemenliği altındaki ülkeler dayanışma konferansı» nı topladılar. Bu konferansta Portekiz Gine'sini temsil eden **Amilcar Cabrol**, Cezayirde bir demeç vererek «1968 in bir zafer yılı olduğunu ve kurtuluşun yakın olduğunu» söyledi. Acaba Portekizliler bu konuda ne düşünüyor? 1968 Temmuzunda diktatör Salazar kendisiyle konuşan Arjantin'in **Extra** gazetesine verdiği demeçte, Portekizin bu savaşı sonusuz olarak devam ettirebileceğini, Portekiz sömürgelerinde yaşıyan Afrikalıların kendi kendilerini yönetmeye muktedir olmadıklarını ile sürmüştü. Bugün bu sözler herkese gülünç geliyor.

(1) Uyanan Afrika) Kara İhtilâl - Ergun Tuncalı (S. 112)

(2) Le Monde Diplomatique — Şubat 1969

(3) Türk Solu — Sayı 54

TÜRK SOLU: Haftalık Gazete — Sahibi: Serif Tekben — Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen — İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 — Ankara Temsilciliği: Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A — Dizgi Tertip: ÖZ—GÖR Matbaası, Basıldığı Yer: Talât Matbaası

İstanbul Dağıtımı: Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel: 27 89 49 — Ankara Dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi — Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir — Yıllık Abonesi: Yurt içi 40 TL., Avrupa uçak: 80 TL., Amerika uçak: 170 TL., — İlân: Santimi 20 TL., Yayın İlânları yüzde elli (% 50) indirimlidir.